

BILAN

RAPPORT 2006/151 Wijk en Aalburg (NB), Taxhof

Archeologisch proefsleuvenonderzoek

in opdracht van Geofox-Lexmond BV

Rapport-ID

Titel	Wijk en Aalburg (NB), Taxhof. Archeologisch proefsleuvenonderzoek.	
ISSN	1572-3194-2006/151	
Rapportnummer	2006/151	
Aantal pagina's	52	
Opdrachtgever	Geofox-Lexmond BV	
Contactpersoon opdrachtgever	W. Wijnja	
Onderzoekskader	Nieuwbouw	
Projectleider BILAN	N. Krekelbergh	
Auteur(s)	N. Krekelbergh; H. Vanneste	
Kaarten en afbeeldingen	J. van Gestel, W. Loth	
Datum definitief	16 november 2006	
Digitale versie	-	
Verzending definitief aan	Geofox-Lexmond ROB Provinciaal archeoloog KB-depot Universiteit van Tilburg	
Akkoord BILAN	C.J.M. Witteveen Directeur	C.L.F. Verbeek Seniorarcheoloog

BILAN

B: Fontys Hogescholen, Mollergebouw
Prof. Goossenslaan 1-01, ruimte A 1.16, Tilburg
P: Postbus 90903, 5000 GD TILBURG
T: 0877 876322
F: 013 5360051
E: bilan@fontys.nl
W: www.bilan.nl

© BILAN 2006

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch databestand of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave dient men zich tot de uitgever te wenden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	9
1.1 Administratieve gegevens project.....	10
1.2 Ligging van het plangebied.....	10
1.3 Huidig en toekomstig gebruik	11
2 Vooronderzoek.....	12
2.1 Bureauonderzoek.....	12
2.2 Booronderzoek.....	12
2.3 Proefsleuvenonderzoek	14
3 Inventariserend veldonderzoek	14
3.1 Onderzoeksmethode.....	14
3.2 Resultaten van het veldonderzoek.....	15
4 Toetsing en beantwoording	23
5 Waardering	25
6 Selectieadvies.....	26
7 Literatuur	27
Bijlage 1: Programma van Eisen	29
Bijlage 2: Minimumeisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. de rapportage van archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven.....	37
Bijlage 3: Sporenlijst.....	39
Bijlage 4: Vondstenlijst.....	40
Bijlage 5: Overzicht archeologische perioden	51
Bijlage 6: Overzicht geologische perioden	52

Figuren

Fig. 1: Ligging van het plangebied in de omgeving.....	10
Fig. 2: Huidig grondgebruik in plangebied en omgeving.....	11
Fig. 3: Puttenplan (in het plangebied).....	15
Fig. 4: Werkput 2, westprofiel.....	17
Fig. 5: Vlaktekening van werkput 1.	18
Fig. 6: Vlaktekening van werkput 2.	19
Fig. 7: Vlaktekening van werkput 3.	21

Samenvatting

In opdracht van Geofox-Lexmond BV voerde BILAN een archeologisch vooronderzoek uit in de vorm van proefsleuven in het plangebied Taxhof in Aalburg, gemeente Wijk en Aalburg (provincie Noord-Brabant). De aanleiding voor het onderzoek was de voorgenomen nieuwbouw op de locatie. Hierbij zullen bodemverstorende activiteiten plaatsvinden waardoor een archeologisch onderzoek noodzakelijk is. In december 2004 waren door RAAP reeds een bureauonderzoek en een karterend booronderzoek uitgevoerd. De resultaten van dat onderzoek vormden de aanzet voor het proefsleuvenonderzoek.

Er werden drie werkputten aangelegd. Een werkput was volledig verstoord. In de twee andere werkputten werd een aantal greppelstructuren aangetroffen. De grachten vormen vermoedelijk perceelsgrenzen.

Na bestudering van het vondstmateriaal bleek dat een aantal greppels gedurende verschillende eeuwen in gebruik is geweest. Opvallend is spoor 1 in werkput 3, dat een gesloten context vormt en te dateren is in de late middeleeuwen (LMEB-LMEC). De combinatie van het aardewerk, het walddglas, de loden ampul en tufsteen als bouw materiaal zou kunnen wijzen op welgestelde bewoners. Het feit dat een vrij groot vondstcomplex in primaire context wordt aangetroffen in een perceelsgracht zou erop kunnen wijzen dat zich in de nabijheid van spoor 1 een huis of nederzetting bevindt. Het zou kunnen gaan om bijvoorbeeld een *moated site*. Enkele honderden meters ten noordoosten van het plangebied ligt een motte-burcht, restant van een versterkte woonplaats of burcht op een antropogeen opgeworpen heuvel (monumentnr. 3792). Het overige vondstmateriaal duidt op normale off-site activiteiten tussen de veertiende en twintigste eeuw.

In het zuiden van het plangebied zijn archeologische waarden aanwezig die als behoudenswaardig worden gewaardeerd.

Op basis van de geplande ingrepen wordt geadviseerd om niet meer heipalen te plaatsen dan bouwtechnisch noodzakelijk is. Andere bodemingrepen zullen de archeologische waarden voldoende beschermen indien ze maximaal tot 1.00m +NAP reiken. Bij het uitvoeren van het bouwplan zal de RWA- en de DWA-riolering archeologische sporen aansnijden en verstoren.

Indien het bouwplan onverkort wordt uitgevoerd wordt geadviseerd om bodemingrepen vanaf 80cm +NAP archeologisch te begeleiden. Concreet betekent dit de archeologische begeleiding van de rioleringswerken. Een archeologische begeleiding dient te worden uitgevoerd op basis van een door het bevoegd gezag geaccordeerd Programma van Eisen.

Dit advies is een selectieadvies dat door het bevoegd gezag dient omgezet te worden in een selectiebesluit.

1 Inleiding

In opdracht van Geofox-Lexmond BV, d.d. 20 april 2006, voerde BILAN een archeologisch vooronderzoek uit in de vorm van proefsleuven in het plangebied Taxhof in Aalburg, gemeente Wijk en Aalburg (provincie Noord-Brabant).

De aanleiding voor het onderzoek was de voorgenomen nieuwbouw op de locatie. Hierbij zullen bodemverstorende activiteiten plaatsvinden waardoor een archeologisch onderzoek noodzakelijk is. In december 2004 waren door RAAP reeds een bureauonderzoek en een karterend booronderzoek uitgevoerd¹. De resultaten van dat onderzoek vormden de aanzet voor het proefsleuvenonderzoek.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd om de archeologische waarde van het bedreigde terrein te bepalen. Een proefsleuvenonderzoek heeft als doel de aan- of afwezigheid, de aard, het karakter, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de relatieve kwaliteit van de archeologische waarden te onderzoeken. Indien de aangetroffen resten behoudenswaardig blijken te zijn, kan worden besloten tot behoud *in situ*, waarbij de archeologische resten bewaard worden, of *ex situ* waarbij de archeologische resten worden opgegraven en gedocumenteerd.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd van 19 t/m 23 juni 2006. Het onderzochte plangebied was ongeveer 1 ha groot. De projectleiding was in handen van drs. N. Krekelbergh (medior-archeoloog) en stond onder supervisie van drs. C.L.F. Verbeek (seniorarcheoloog). Aan het onderzoek werkten verder H. Vanneste (medior-archeoloog), M. Mostert (juniorarcheoloog) en A. de Ridder (junior archeoloog) mee. Ook werd aan het onderzoek actief deelgenomen door vrijwilligers van het Land van Heusden en Altena. Tijdens het onderzoek werden drie proefsleuven met een gezamenlijke oppervlakte van 745 m² aangelegd. Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) versie 2.2 en het Programma van Eisen².

Het Programma van Eisen voor dit onderzoek was opgesteld door drs. C.L.F. Verbeek en geaccordeerd door de gemeente Aalburg d.d. 3 maart-2006.

¹ Van Dijk, 2005.

² Verbeek, 2006. Bijlage 1.

1.1 Administratieve gegevens project

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Wijk en Aalburg
Plaats	Aalburg
Toponiem	Polstraat
Hoekcoördinaten	NW: x= 137.426, y= 418.071 NO: x= 137.506, y= 418.071 Z: x= 137.452; y= 417.925
Oppervlakte plangebied	ca. 1 ha
Kaartblad	45A
Opdrachtgever	Geofox-Lexmond BV
Uitvoerder	BILAN
CIS meldingnummer	17743
KLIC meldingnummer	06G014043
BILAN projectcode	B1200
Bevoegd gezag	Gemeente Wijk en Aalburg (contactpersoon: dhr. M. van Doornik)

1.2 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen langs de zuidelijke rand van Wijk en Aalburg, gemeente Aalburg (provincie Noord-Brabant). Het perceel staat kadastraal bekend onder gemeente Aalburg, sectie F, nummer 2916. Het plangebied wordt in het noorden en het oosten begrensd door de (bebouwing aan de) Polstraat en in het zuiden door de Maasdijk. De totale oppervlakte bedraagt ongeveer 1 ha.

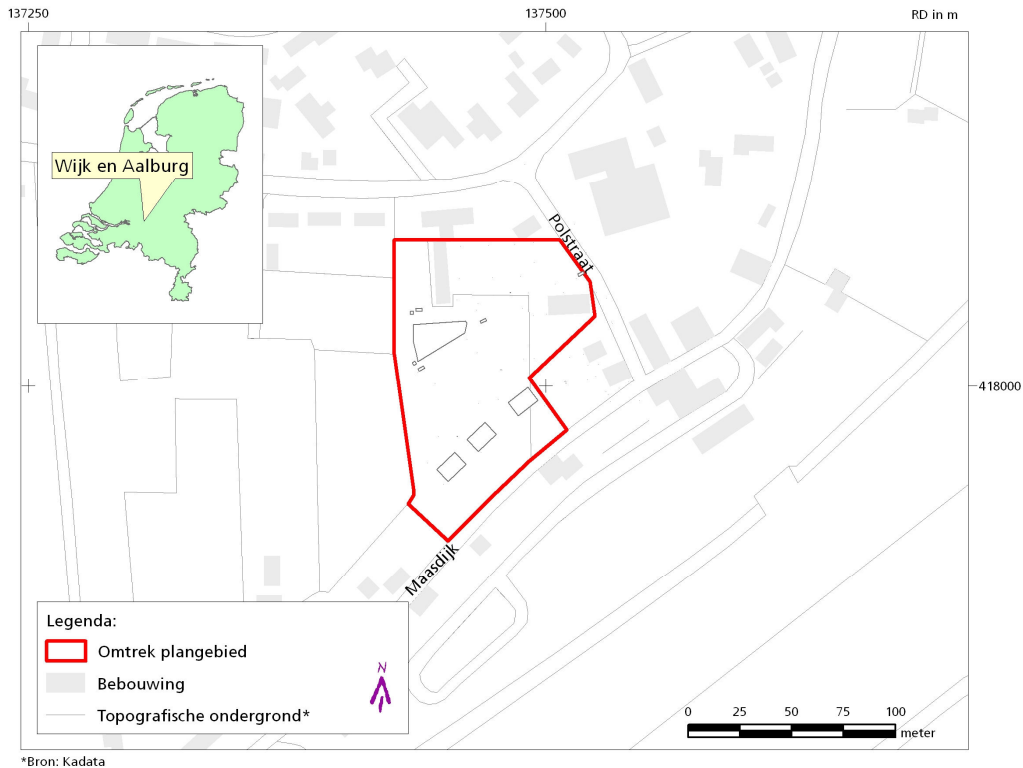

Fig. 1: Ligging van het plangebied in de omgeving.

1.3 Huidig en toekomstig gebruik

Op het moment van het onderzoek lag het plangebied braak. In de toekomst zullen in het plangebied nieuwe woningen worden gebouwd. De geplande ontgravingsdiepte bedraagt 1,5 m –mv. Daarnaast zullen op grotere diepte heipalen worden geslagen.

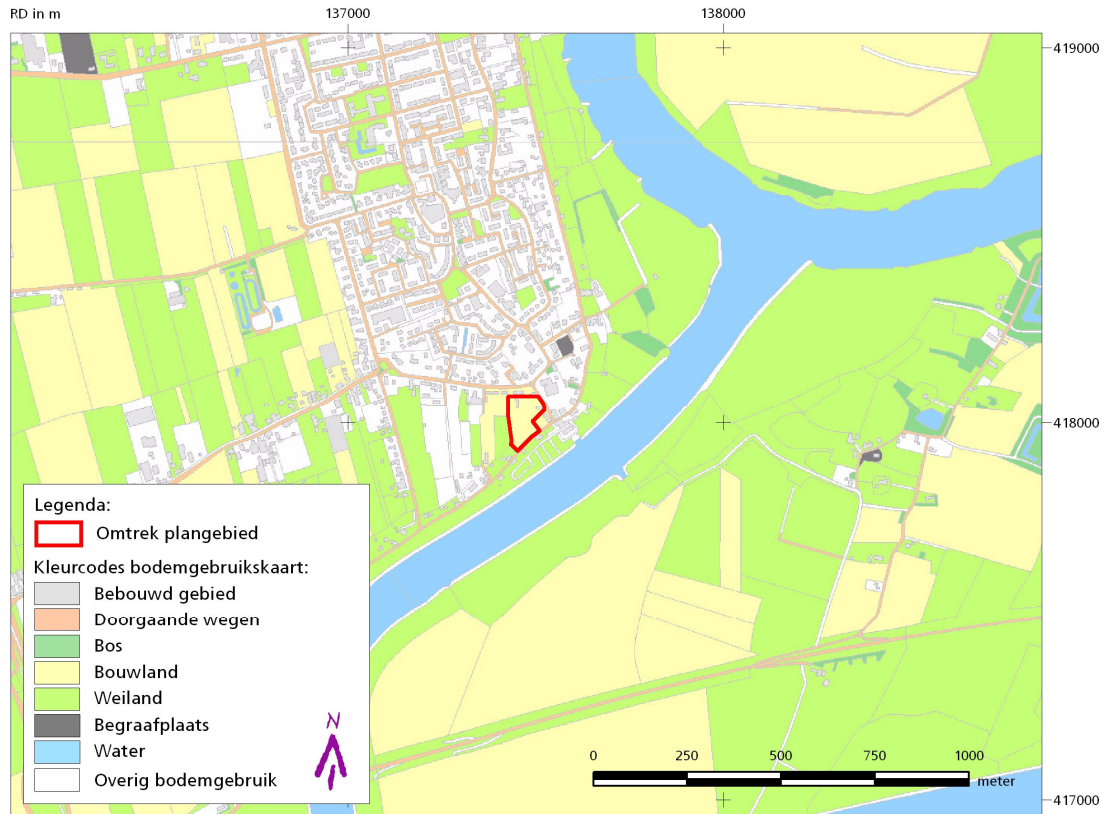

Fig. 2: Huidig grondgebruik in plangebied en omgeving.
Bron: Archis II.

2 Vooronderzoek

2.1 Bureauonderzoek³

De ondergrond in het plangebied bestaat uit fluviatiele afzettingen, die onder te verdelen zijn in oeverwalafzettingen en komafzettingen. De top van de oeverafzettingen bestaat uit leemarm, (licht) geel tot geelgrijs zand, waarin plaatselijk dikke kleilagen voorkomen. Plaatselijk zijn in de oeverwal dikke lagen grof zand of dikke kleilagen aanwezig. Dit zijn de oude bedding en komgebieden van de voorganger van de Maas. De top van deze afzettingen bestaat uit licht tot matig lemig zand. De top van de oeverwal stijgt in noordelijke richting. In het uiterste zuiden van het plangebied ligt de top dieper dan 3m –mv., terwijl deze zich in de noordelijke helft van het plangebied meestal binnen ca. 0,5 m –mv bevindt. De flank van de oeverwal is afgedekt met zwak lemige, zware komklei, die de voorganger van de Maas heeft afgezet. In de zuidelijke helft van het plangebied heeft aan de westflank van de oeverwal verspoeling plaatsgevonden.

Bodemkundig komen in het plangebied overslaggronden voor die ontstaan zijn door dijkdoorbraken waarbij zandig overslagmateriaal, afkomstig uit een doorbraakkolk, over het achterliggende land in een waaivormig patroon is afgezet.

Volgens ARCHIS zijn in de directe omgeving van het plangebied (straal van ca. 500 meter) een aantal archeologische vindplaatsen (ARCHIS-waarnemingsnrs. 37310, 40415, 253003, 253011, 253018, 253029, 253031 en 253033) en AMK-terreinen (monumentnrs. 3785, 3786, 3787 en 3792) bekend. Het gaat om vindplaatsen uit de Romeinse tijd, de vroege en de late Middeleeuwen.

Romeinse nederzittingsresten zijn bekend uit percelen grenzend aan het plangebied, zoals de terreinen direct ten westen en noorden van het plangebied: de Polstraat en de Kerkstraat (monumentnrs. 3785 en 3787 en ARCHIS-waarnemingsnr. 253003). In de directe omgeving van het plangebied liggen verschillende laatmiddeleeuwse vindplaatsen. Direct noordelijk en westelijk van het plangebied zijn, naast Romeinse resten, ook resten van een laatmiddeleeuwse nederzetting gevonden. Enkele honderden meters ten noorden van het plangebied zou oorspronkelijk een vierkant, door water omgeven middeleeuws gebouw met dikke muren hebben gestaan (monumentnr. 3787). Ook dit terrein heeft een hoge archeologische waarde. Enkele honderden meters ten noordoosten van het plangebied ligt een motte-burcht; restant van een versterkte woonplaats of burcht op een antropogeen opgeworpen heuvel (monumentnr. 3792). Enkele honderden meters westelijk van het plangebied is ook nederzettingmateriaal uit de Nieuwe Tijd (zeventiende tot negentiende eeuw) bekend (ARCHIS-waarnemingsnr. 253003).

2.2 Booronderzoek

Tijdens een booronderzoek dat eind 2004 is uitgevoerd door RAAP⁴ zijn elf boringen verricht in een grid van 40 bij 25 m in twee noord-zuid georiënteerde raaien. Ook is in de noordoost- en zuidoosthoek een boring gezet. Buiten enkele mogelijk natuurlijk verstoorde zones zijn nauwelijks bodemverstoringen dieper dan de bouwvoor waargenomen. Daarom zijn eventuele archeologische resten in het plangebied relatief intact.

³ Van Dijk 2005.

⁴ Van Dijk, 2005, pp. 10-12.

De bodem bestaat uit fluviatiele afzettingen die onder te verdelen zijn in oeverwalafzettingen en komafzettingen. De top van de oeverafzettingen bestaan uit leemarm (licht)geel tot geelgrijs zand, waarin plaatselijk dikke kleilagen voorkomen. Plaatselijk zijn in de oeverwal dikke lagen grof zand of dikke kleilagen aanwezig. Dit zijn de oude bedding en komgebieden van de oude voorganger van de Maas. De top van deze afzettingen bestaat uit licht tot matig lemig zand. De kleur loopt uiteen van grijzig tot bruin, met veel inspoeling van mangaan en ijzer. Dit is de B-horizont van de podzolbodem. De top van de oeverwal stijgt in noordelijke richting. In boring 1 lag de top dieper dan 3 m –mv, terwijl in de noordelijke helft van het plangebied de top zich doorgaans binnen de 0,5 m –mv bevond.

De flank van de oeverwal is afgedekt met zwak lemige, zware komklei, die de voorganger van de Maas in haar komgebieden heeft afgezet. Deze komklei is grijs tot blauwgrijs van kleur; plaatselijk bevat zij plantenresten en humeuze lagen. Deze fasen van vegetatiegroei en het begin van bodemvorming wijzen erop dat deze gebieden in ieder geval niet permanent onder water stonden in het verleden.

In de zuidelijke helft van het plangebied heeft aan de westflank van de oeverwal verspoeling plaatsgevonden. Daar is in enkele boringen een zandige kleilaag tot leemarme zandlaag aangeboord. Deze laag is enkele decimeters dik en daalt in westelijke richting van ca. 115 naar ca. 150 cm –mv. Deze verspoelingslaag is afgezet op de komklei. In het verspoelingspakket en in de top van de komklei heeft inspoeling van ijzer en mangaan plaatsgevonden. Dit wijst erop dat de bodem enigszins is gerijpt (zgn. oud oppervlak) en dat op dit niveau enige bodemvorming heeft plaatsgevonden. Mogelijk is dit oude oppervlak het niveau van de Romeinse tijd. Op het verspoelde pakket is grijze, matig tot licht siltige klei afgezet. In deze afzettingen ontbreken kenmerken van rijping en bodemvorming. Vermoedelijk zijn het jonge afzettingen die vanaf de Romeinse tijd door de benedenrivieren zijn afgezet.

Tijdens het veldonderzoek werden in enkele boringen archeologische indicatoren aangetroffen. De meeste daarvan bestaan uit houtskool dat werd aangetroffen in de top van het oude oppervlak dat in de oever- en komafzettingen is gevormd. Omdat houtskool ook van nature in fluviatiele afzettingen kan voorkomen, is het in dit stadium van onderzoek onduidelijk of het plangebied in de Romeinse tijd of Middeleeuwen bewoond is geweest of voor andere doeleinden is gebruikt. Het mogelijk prehistorisch/inheems-Romeins aardewerkfragment was te klein voor determinatie. Daarnaast werd in diverse boringen steengoed-materiaal (Nieuwe Tijd) gevonden in de bouwvoor, waarin zich tevens veel recent materiaal bevindt. Dit is in overeenstemming met de resultaten van het bureauonderzoek, waaruit is gebleken dat het plangebied in historische tijd als bouwland in gebruik is geweest.

Op basis van vondsten in aangrenzende percelen ten noorden en westen van het plangebied en in één boring binnen het plangebied zijn nederzettingsresten uit de Romeinse tijd en late Middeleeuwen binnen het plangebied te verwachten. Omdat in de omgeving van het plangebied ook vroegmiddeleeuwse vondsten zijn gedaan, bevinden zich in het plangebied mogelijk ook resten uit deze periode. Op de zandige oeverwal zijn waarschijnlijk alleen anorganische resten en grondsporen geconserveerd en in het kleiige komgebied is waarschijnlijk tevens archeobotanisch materiaal geconserveerd.

2.3 Proefsleuvenonderzoek

Gezien de resultaten van het bureau- en het karterend booronderzoek werd een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven aanbevolen om antwoord te krijgen op de volgende, in het Programma van Eisen⁵ vastgelegde vragen:

- Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
- Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
- Uit welke periode dateren de sporen?
- Wat is de relatie met de omgeving?
- Wanneer zijn de archeologische sites als woonplaats in onbruik geraakt?
- In hoeverre worden de archeologische waarden bedreigd door de toekomstige nieuwbouw?
- Indien archeologische waarden worden bedreigd, kunnen dan beheersmaatregelen worden getroffen?

3 Inventariserend veldonderzoek

3.1 Onderzoeksmethode

Volgens het Programma van Eisen⁶ diende het plangebied te worden onderzocht door middel van proefsleuven met een dekking van 7%. Er diende minimaal 700 m² proefsleuf aangelegd te worden. Er werden twee noord-zuid georiënteerde proefsleuven van 45 x 5 meter en één oost-westgeoriënteerde proefsleuf van 50 x 5 meter gepland. De situatie op het terrein liet echter niet toe om het vooropgestelde puttenplan exact te volgen. De oost-westgeoriënteerde werkput in het noorden van het plangebied werd met zes meter ingekort. De westelijke proefsleuf werd 61 x 5 m in plaats van 45 x 5 meter, om de minimale dekkinggraad van 700 m² proefsleuf te behalen. De oostelijke proefsleuf mat 44 x 5 m. In totaal werd 745 m² proefsleuf aangelegd en onderzocht.

De werkputten werden aangelegd door een graafmachine met platte bak door laagsgewijs de grond te verwijderen tot op het archeologisch leesbaar niveau. Nadien werd het vlak machinaal afgeschaafd met een schaaftak. Er werd één opgravingsvlak aangelegd op een relevant spoorniveau op de oeverwalzettingen. Indien op een hoger niveau sporen werden aangetroffen, werd op deze hoogte een vlak aangelegd en gedocumenteerd. Indien de sporen duidelijk deel uitmaakten van een structuur werd niet verder verdiept. Het vlak werd niet dieper dan 1,5 –mv aangelegd (geplande ontgravingsdiepte van de bouwput). Deze maximale ontgravingsdiepte was opgelegd door het Waterschap.

Het vlak werd gefotografeerd, gewaterpast en ingetekend op schaal 1:50. Tevens werden het vlak en de afgegraven grond afgezocht met een metaaldetector. De sporen werden gecoupeerd, gefotografeerd en ingetekend. Aanlegvondsten werden ingezameld per vak van 5 x 5 meter.

Vondsten werden verzameld en geregistreerd. Vondsten in het profiel werden als puntvondsten ingemeten. Spoorvondsten werden per spoor of spoorlaag verzameld.

⁵ Verbeek 2006. Bijlage 1.

⁶ Verbeek 2006. Bijlage 1.

Sporen die in aanmerking kwamen voor datering of botanische analyse werden bemonsterd. Er werden niet meer sporen conform OS07 gedocumenteerd dan nodig voor de waardering en beantwoording van de onderzoeksvragen. Coupes en profielen werden ingetekend op schaal 1:20. Van elke werkput werd tevens één doorlopend lengteprofiel gedocumenteerd.

De meetpunten werd met behulp van een meetsysteem gekoppeld aan het landelijke coördinatennet.

3.2 Resultaten van het veldonderzoek

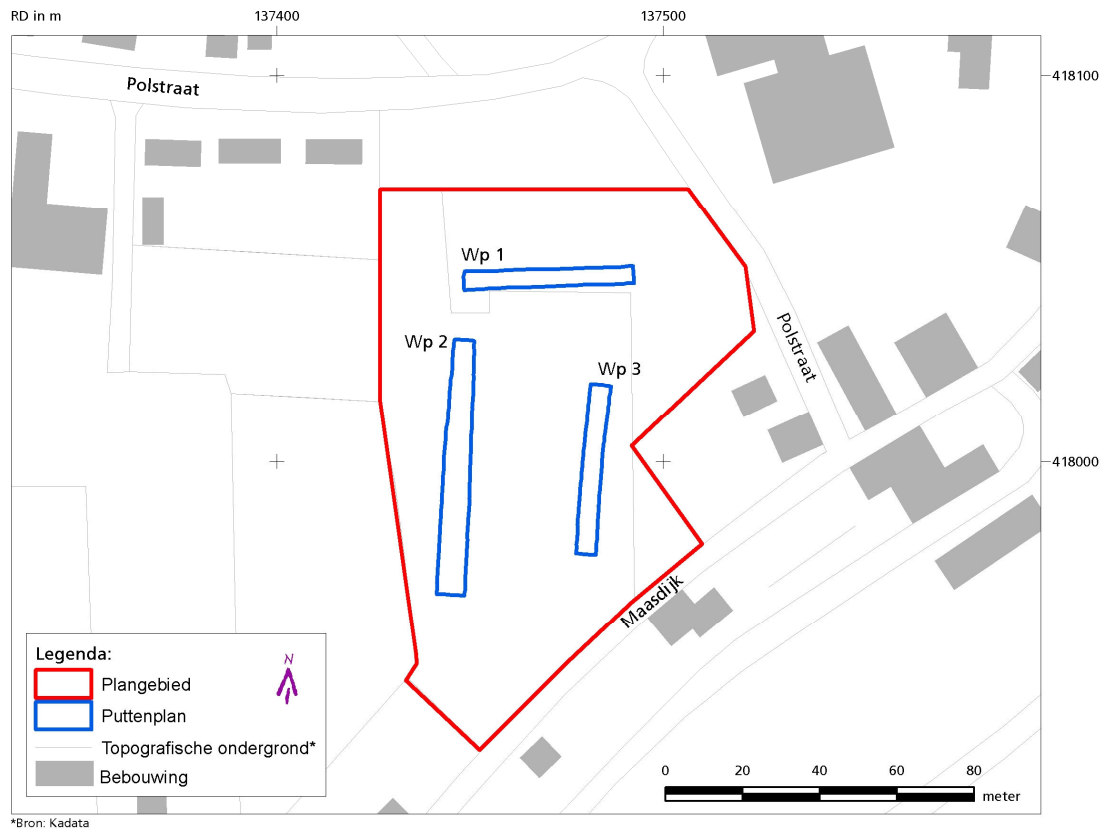

Fig. 3: Puttenplan (in het plangebied).
Bron topografische ondergrond: Kadata.

3.2.1 Stratigrafie

Van de werkputten werd een volledig lengteprofiel gedocumenteerd. Het profiel werd met behulp van het meetsysteem gekoppeld aan het landelijke coördinatennet. Het profiel van werkput 2 is het meest volledig en zal hier besproken worden. De bovenkant van het maaiveld in het plangebied varieerde van 1,39 m tot 2,54 m +NAP.

De bovenkant van het profiel bestond globaal genomen uit komklei (zie fig. 4). De bovenste 20-40 cm werden gevormd door de bouwvoor (laag 1 in fig. 4). Onder de bouwvoor bevonden zich verschillende lagen komklei (lagen 2 t/m 9 en 11 in fig. 4). Direct onder de bouwvoor bevond zich een grijsbruine kleilaag met een hoog gehalte aan organische stof (laag 3), die in het zuiden van de werkput van de bouwvoor was gescheiden door een laag blauwgrijze, zandige klei met oxidatieverschijnselen. Deze laag is vermoedelijk het resultaat van plotse afzettingen en door dijkdoorbraken / overstromingen. Direct onder de bouwvoor werd tevens een aantal greppels in het profiel zichtbaar (spoor 3, spoor 6, en de lagen 12 en 13).

Onder laag 3 ging het profiel over in ongerijpte komklei met een variabel gehalte aan organische stof (lagen 4 t/m 7). Deze klei was geleidelijk afgezet in een rustig milieu (weinig of geen zand als bijmenging). In het midden van de werkput was in laag 4 nog enige mate van rijping zichtbaar (prismavormige scheuren in het profiel).

De top van het geulzand werd in werkput 2 slechts in de meest noordelijk gelegen zes meter van de werkput aangetroffen, en bestond uit geelwit grof zand (laag 10 in fig. 4). Meer naar het zuiden toe kwam het geulzand dieper dan de maximaal toegestane ontgravingsdiepte te liggen.

Het leesbare sporenniveau bevond zich in werkput 2 tussen 0,40 en 0,85 m +NAP, en in werkput 3 tussen 0,13 en 0,58 m +NAP.

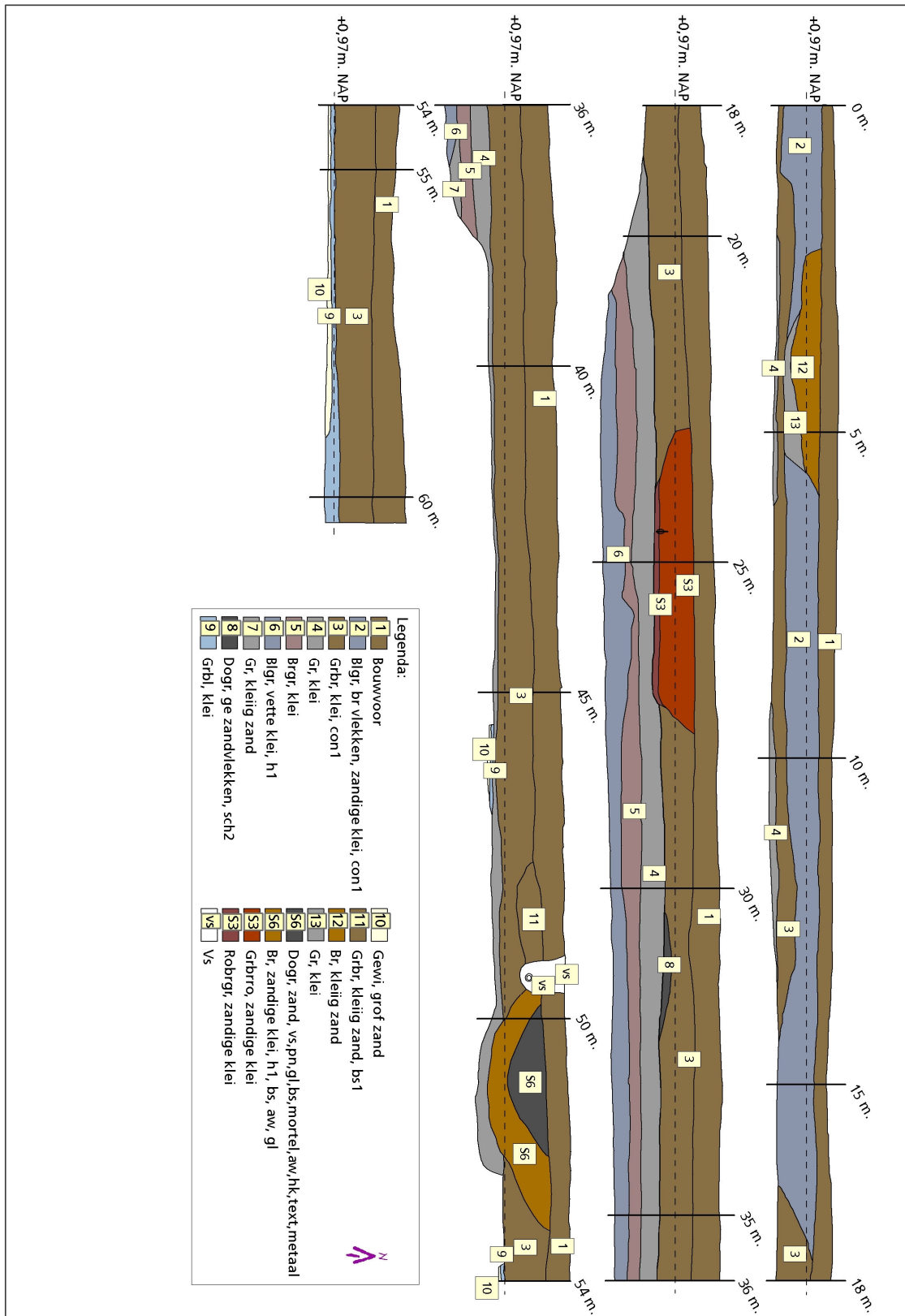

Fig. 4: Werkput 2, westprofiel.

3.2.2 Sporen en structuren

Er werden hoofdzakelijk greppels aangetroffen in de proefsleuven. Werkput 1 was volledig verstoord en leverde geen sporen op. Volgens lokale informatie heeft er in het noorden van het plangebied bebouwing gestaan die recent gesloopt is. Deze informatie was niet bekend uit het bureau- en booronderzoek.

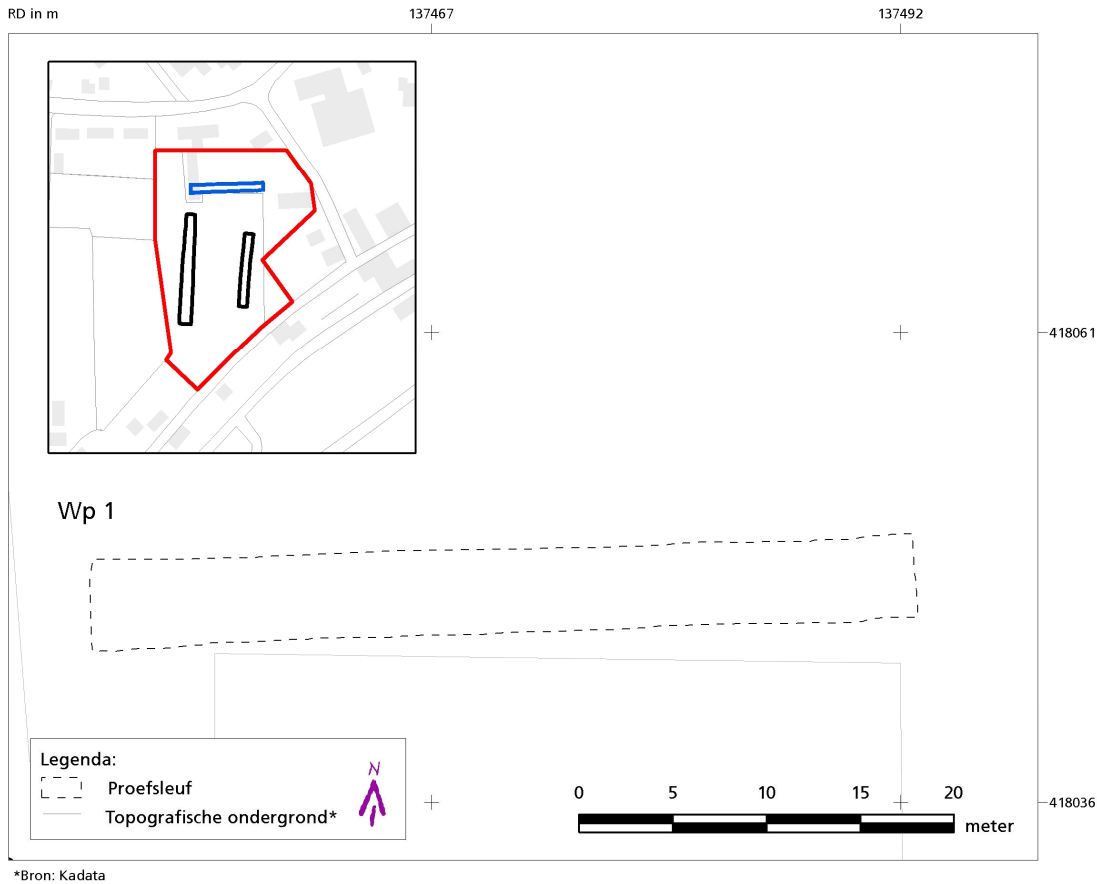

Fig. 5: Vlaktekening van werkput 1.

In werkput 2 werden in totaal vier greppels en een bakstenen structuur aangetroffen.

Spoor 1 situeerde zich in het zuiden van de werkput en is een noordoost - zuidwest georiënteerde greppel. Het spoor (0,46 m +NAP) had een maximale breedte van 20 cm in het vlak en een gemiddelde diepte van 4 cm. De vulling was bruingrijs van kleur en bevatte fragmenten bouwmaterial en wat kleine brokjes houtskool. Aan de hand van het materiaal kan het spoor gedateerd worden in de achttiende tot twintigste eeuw.

Een tweede greppel (spoor 3) situeerde zich ten noorden van spoor 1. De noordwest-zuid-oostgeoriënteerde greppel was gemiddeld 130 cm breed en lag op ca. 0,62 m +NAP en reikte tot 0,38 m +NAP. Er waren twee vullingen in het profiel zichtbaar. Opvallend was de grijsbruin rode kleur van de eerste vulling. Deze vulling was zeer brokkelig van textuur. De tweede vulling was een bruingrijze laag. De eerste laag werd bemonsterd. Bij het couperen van de greppel kwamen een pijpfragment, aardewerk, bot en bouwmaterial aan het licht. Na analyse van het vondstmaterial blijkt dat de greppel gedurende lange tijd in gebruik geweest is. Het material werd gedateerd tussen 1300 en 1900.

Ongeveer in het midden van de werkput ligt spoor 5, een noordwest-zuidoostgeoriënteerde greppel. De greppel (0,63 m +NAP) was 50 cm breed en 20 cm diep. Het spoor had een blauwgrijze vulling. Er kwamen geen vondsten uit de greppel.

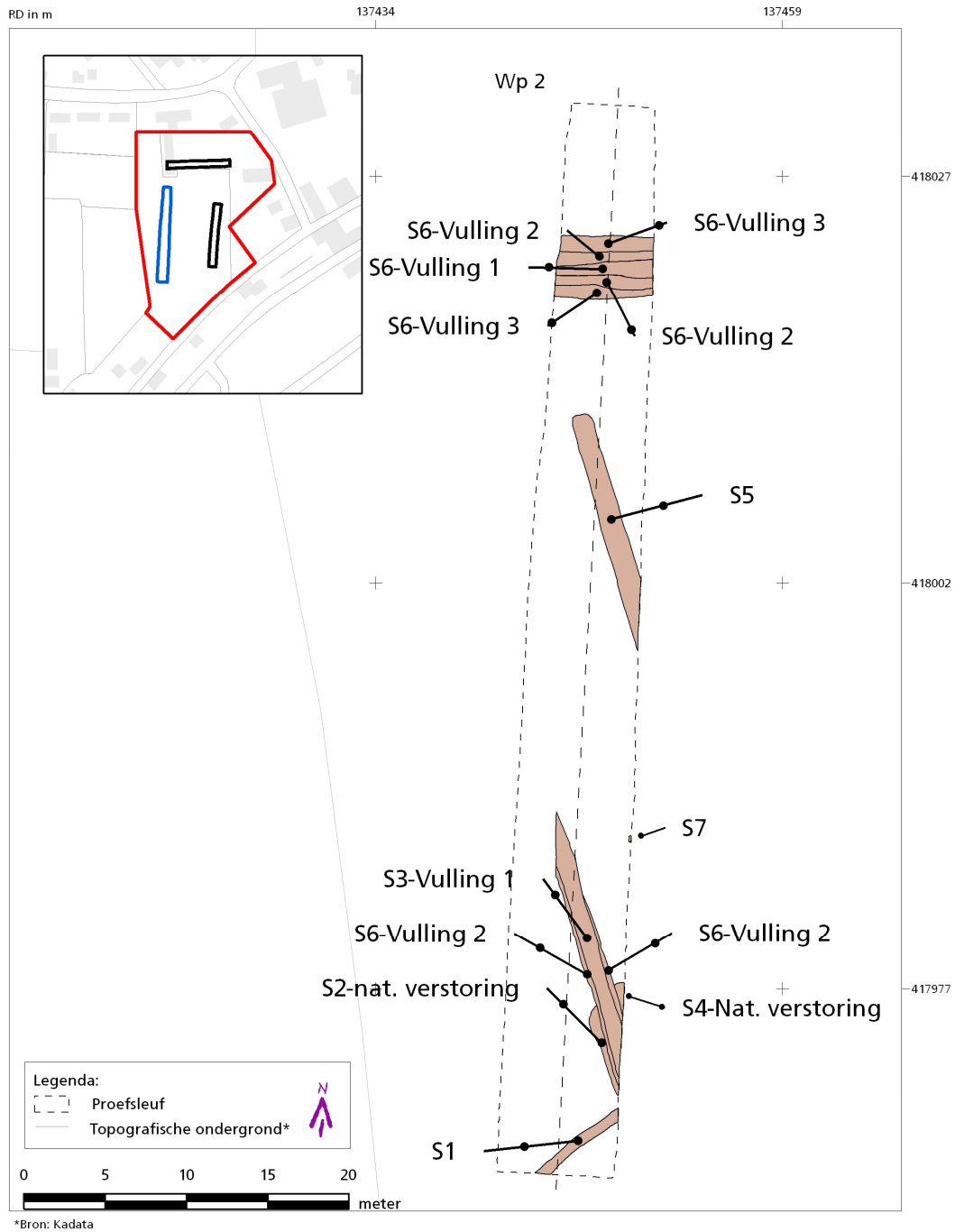

Fig. 6: Vlaktekening van werkput 2.

In het noorden van de werkput lag een vierde greppel (spoor 6). De gemiddelde breedte van de greppel bedraagt ca. 3,5 m en heeft een oost - west verloop. Het spoor ligt op 0,79 m +NAP in het vlak en heeft een diepte van 86 cm. De greppel bestaat uit drie vullingen. Vulling 1 is bruin donker grijs van kleur en bevat aardewerk, bouwpuin en glas. De tweede vulling is donkerbruin van kleur. Uit deze vulling kwam wat baksteen puin en aardewerk aan het licht. De derde vulling was licht grijsbruin gevlekt en bevatte een aantal baksteenfragmenten. Het spoor is globaal te dateren tussen 1300 en 2000.

Ten noorden van spoor 3, tegen de oostelijke putwand werden 3 kloostermoppen (28 x 14 x 7.5 cm) los aangetroffen die min of meer in verband lagen (spoor 7). De bovenkant van dit spoor lag op 0.79 m + NAP. Het zijn mogelijk de restanten muurwerk van oude bebouwing in of nabij het plangebied.

Bij de aanleg van werkput drie werden vijf greppels blootgelegd. Een aantal greppels vertoont vergelijkbare vullingen met enkele greppels uit werkput 2.

Spoor 1 is een greppel met een noordoost-zuidwest verloop. De greppel is gemiddeld 160 cm breed in het vlak en bevindt zich op een hoogte van 0,78 m +NAP. Het spoor werd machinaal gecoupeerd. Het spoor had een maximale diepte van 104 cm en in het profiel konden twee vullingen worden afgelezen. Vulling 1 was bruin blauwgrijs van kleur. Uit de tweede vulling, die paleoecologisch werd bemonsterd, kwam heel wat vondstenmateriaal. De vulling ervan was blauwgrijs van kleur. Het materiaal kon globaal gedateerd worden in de veertiende tot vijftiende eeuw. Spoor 1 loopt in het verlengde van spoor 1 in werkput 2. Op basis van vulling en afmetingen komen zij echter niet overeen.

Spoor 2 (0,37 m +NAP) vertrekt vanuit de westelijke putwand en maakt 2,5 meter verder een hoek van 90 graden in noordwestelijke richting. Het spoor had een breedte van gemiddeld 80-90 cm en was 52 cm diep. Er werden twee vullingen onderscheiden. Een donkergrijs blauwe laag met houtskool, houtresten, aardewerk en baksteenfragmenten vormde de eerste vulling. Vulling twee was een licht blauwgrijze laag. Na bestudering van het vondstmateriaal bleek ook hier dat de greppel vanaf ca. 1300 tot 1900 in gebruik is geweest.

Spoor 3 (0,35 m +NAP) loopt bijna evenwijdig met spoor 5 in werkput 2. De breedte van dit spoor bedraagt gemiddeld 60 cm en heeft een diepte van 36 cm. Het spoor bestaat uit twee vullingen. Vulling 1 heeft een bruingrijs blauwe kleur en bevat aardewerk, houtskool, houtresten en steenkool. De tweede vulling is humeus en heeft een grijze kleur. De greppel was op basis van het vondstmateriaal in gebruik vanaf ca. 1300 tot 1700.

Spoor 5 staat haaks op spoor 3. Dit spoor oversnijdt spoor 5. Het is een oost-westgeoriënteerde greppel van ca. 80 cm breed. Bij het couperen kwamen aardewerk, houtskool en houtresten aan het licht. Het spoor (0,31 m +NAP) had een maximale diepte van 40 cm. Dit spoor bevatte vondstmateriaal uit de periode 1300-1500.

Spoor 6 bevindt zich in het noorden van de werkput op een hoogte van 0,50 m +NAP. Het spoor is 84 cm diep en heeft twee vullingen. Vulling 1 heeft een grijsbruine kleur en bevat mortel, aardewerk, glas en bouwpuin. De tweede vulling is donkergrijs van kleur. Het gaat hier om een recente greppel.

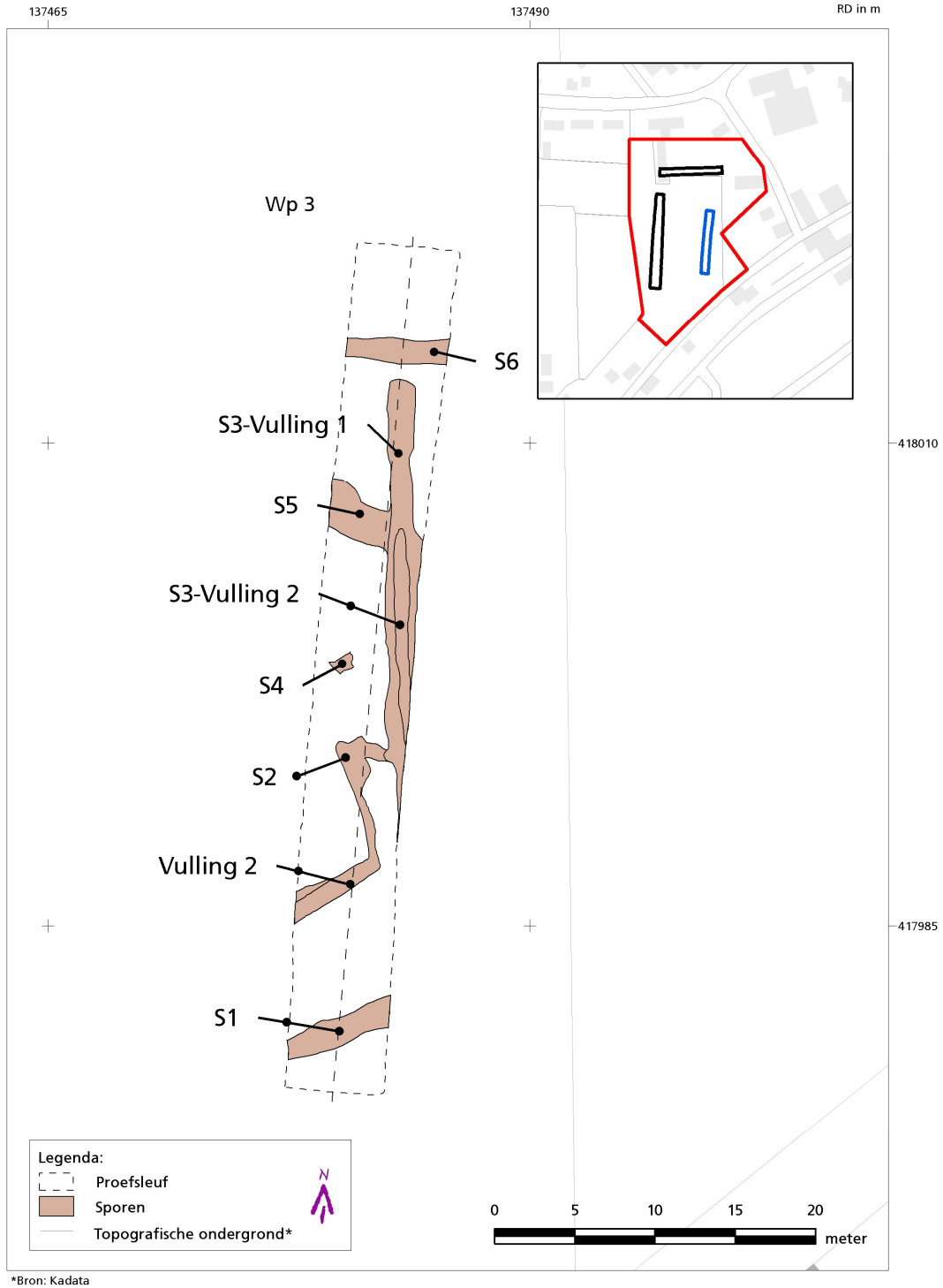

Fig. 7: Vlaktekening van werkput 3.

3.2.3 Vondstmateriaal

Het vondstmateriaal dat bij het archeologisch onderzoek in Wijk en Aalburg werd verzameld, omvat fragmenten van aardewerk, metaal, bouwkeraamiek, bot, leer en natuursteen. Dit materiaal is afkomstig uit een vijftal sporen (1, 2, 3, 5 en 6) en andere contexten.

categorie	aantal
aardewerk	499
metaal	137
bouwkeraamiek	67
bot	15
natuursteen	9
leer	4

Tabel 1: Vondstmateriaal.

3.2.3.1 Aardewerk (determinatie drs. S. Peeters)

Een deel van het materiaal werd verzameld tijdens de aanleg of uit enkele sporen (werkput 3: spoor 2, 3, 5 en 6). Het gaat hierbij om afval dat niet in de primaire context werd aangetroffen. Het oudste materiaal bestaat uit twee wandscherven van aardewerk uit de IJzertijd, de rest van de vondsten uit de sporen 2, 3, 5, 6 en tijdens de aanleg uit de contexten dateren uit de veertiende tot twintigste eeuw. Binnen deze tijdsspanne zijn alle periodes even goed vertegenwoordigd. Een enkele uitzondering op het vondstmateriaal uit de late Middeleeuwen / Nieuwe tijd wordt gevormd door een bodemfragment van een recipiënt uit *terra sigillata* dat als aanlegvondst werd aangetroffen.

In werkput 3 werden uit spoor 1, een (perceels)greppel, in totaal 135 vondsten verzameld die voor het belangrijkste deel dateren uit de veertiende en vijftiende eeuw. Dit lijkt een gesloten complex te zijn en is voor verdere analyse interessant. Het veertiende- en vijftiende-eeuwse aardewerk bestaat uit grijs aardewerk, rood aardewerk, blank steengoed en grijs steengoed. Het vormenspectrum bestaat uit kookpotten (grapes), bakpannen, kommen, kannen, een trechterbeker en een drinkschaaltje. Omdat een relatief grote hoeveelheid scherven aan elkaar te passen is kan er vanuit worden gegaan dat deze zich in een primaire context hebben bevonden.

3.2.3.2 Andere materiaalcategorieën

Naast het aardewerk werd een bodem van een zogenaamde maigelbecher van walddglas aangetroffen. Een andere bijzondere vondst is een loden ampul die te dateren is tussen 1350 en 1500. Op de voorzijde staat een schild met drie *fleurs de lis* afgebeeld, op de keerzijde een kruis op een monogram. Dergelijke voorwerpen werden door pelgrims gevuld met een heilige substantie en om de hals gedragen. Een vergelijkbare ampul staat afgebeeld in Van Beuningen e.a. 2001⁷.

Het bouwmetaal omvat een aanzienlijke hoeveelheid baksteenfragmenten en twee stukken bekapte tufsteen.

Ook werd organisch materiaal is op de vindplaats aangetroffen, en dan met name bot en leer. De conservering van de organische vondsten is goed te noemen.

⁷ H.J.E. van Beuningen e.a., 2001, afb. 1591.

3.2.3.3 Paleoecologische monsters

Kansrijke sporen werden bemonsterd (tabel 2) voor eventueel vervolgonderzoek.

Monsternr	Putnr	Vlaknr	Spoornr	Laagnr
1	2	1	3	1
2	3	1	1	1

Tabel 2: Monsterlijst.

3.2.4 Datering en interpretatie

Er werd een aantal greppels aangetroffen in werkput 2 en 3. Het betreft naar alle waarschijnlijkheid perceelsgrenzen. Spoor 6 uit werkput 2 en spoor 6 uit werkput 3 komen overeen met de perceelsgrenzen zoals die zichtbaar zijn op de kadastrale kaart van Aalburg uit 1832. Spoor 1 uit werkput 2 en spoor 1 uit werkput 3 corresponderen naar alle waarschijnlijkheid met een perceelsgrens tussen twee delen van perceelsnummer 375 op de kadastrale kaart uit 1832⁸. Andere greppels blijken min of meer loodrecht op de Maasdijk te zijn georiënteerd.

Na bestudering van het vondstmateriaal bleek dat een aantal greppels gedurende verschillende eeuwen in gebruik is geweest. Opvallend is spoor 1 in werkput 3, dat een gesloten context vormt en te dateren is in de late Middeleeuwen (LMEB-LMEC). De combinatie van het aardewerk, het walddglas, de loden ampul en tufsteen en kloostermoppen als bouw materiaal zou kunnen wijzen op welgestelde bewoners. Het feit dat een vrij groot vondstcomplex in primaire context in een perceelsgracht wordt aangetroffen zou erop kunnen wijzen dat zich in de nabijheid van spoor 1 een huis of nederzetting bevindt. Het zou kunnen gaan om bijvoorbeeld een *moated site*. Enkele honderden meters ten noordoosten van het plangebied ligt een motte-burcht; restant van een versterkte woonplaats of burcht op een antropogeen opgeworpen heuvel (monumentnr. 3792). Het overige vondstmateriaal duidt op normale *off-site* activiteiten tussen de veertiende en twintigste eeuw.

4 Toetsing en beantwoording

Het onderzoek diende inzicht te verschaffen in de aan- of afwezigheid, de aard, het karakter, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de relatieve kwaliteit van de archeologische waarden.

Dit heeft tot de volgende onderzoeksvragen geleid:

- *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

Het betreft een aantal greppels, die mogelijk perceelsgrenzen vormen. De sporen zijn geconcentreerd in het zuiden van het plangebied, in het noorden is sprake van verstoring. De sporen lopen parallel aan en loodrecht op de Maasdijk.

De greppels zijn gedurende verschillende eeuwen in gebruik genomen. Dit is af te leiden uit het materiaal dat in de vulling gevonden werd. Er werd 1 gesloten context aangetroffen uit de late middeleeuwen (spoor 1 werkput 3). Het feit dat een vrij groot vondstcomplex in primaire context werd aangetroffen in een perceelsgracht zou erop kunnen wijzen dat zich in de nabijheid van spoor 1 een huis of nederzetting bevindt. Het zou kunnen gaan om een *moated site*. Enkele honderden meters ten noordoosten van het plangebied ligt immers een motte-burcht. Het overige vondstmateriaal duidt op normale *off-site* activiteiten tussen de veertiende en twintigste eeuw.

⁸ J. Vos, 2005.

- *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*

Het vondstmateriaal (zie tabel 1 en bijlage 4) bestaat voornamelijk uit aardewerk. Metaal en bouwmaterialen zijn goed vertegenwoordigd. Daarnaast werden ook bot, natuursteen en leer aangetroffen. Globaal is het vondstmateriaal vanaf de veertiende eeuw tot de NTC te dateren.

- *Wat is de relatie met de omgeving?*

In de directe omgeving van het plangebied liggen verschillende laatmiddeleeuwse vindplaatsen. Direct noordelijk en westelijk van het plangebied zijn, naast Romeinse resten, ook resten van een laatmiddeleeuwse nederzetting gevonden. Binnen het plangebied werden laatmiddeleeuwse greppels aangetroffen, waarvan de meeste tot in de twintigste eeuw in gebruik waren.

- *Wanneer zijn de archeologische sites als woonplaats in onbruik geraakt?*

De greppels werden tot de twintigste eeuw gebruikt. Slechts één greppel vormt een gesloten context. Mogelijk behoort de greppel, spoor 1 in WP3, tot een huis of nederzetting. Hiervan zijn geen directe bewijzen. De greppel raakte rond 1500 in onbruik.

- *Wat is de conserveringsgraad van sporen en de verschillende materiaalcategorieën, inclusief eventueel aanwezig archeobotanisch en zoölogisch materiaal?*

De sporen zijn goed herkenbaar in het vlak en zijn globaal voldoende diep bewaard om hen als gaaf te waarderen. Het anorganisch vondstmateriaal is algemeen goed tot zeer goed (zie vondstmateriaal uit spoor 1 in WP3). Het organisch materiaal (bot en leer) is door de kleiige vulling van de sporen goed geconserveerd. Archeobotanische monsters zijn niet gewaardeerd.

- *In hoeverre worden de archeologische waarden bedreigd door de toekomstige nieuwbouw?*

Het bouwplan Taxhof te Wijk en Aalburg omvat de bouw van woningen, de aanleg van rioleringen, kabels en leidingen, een vijver, verhardingen, de aanplanting van bomen en hagen. De diepste verstoring wordt gevormd door de RWA- en de DWA-riolering. Hiertoe wordt vanaf het huidige maaiveld een sleuf gegraven met een ligging van 0,13 tot 0,44 m boven NAP (dit is 1,5 tot 2,3 m onder het huidige maaiveld) (figuur 8). Langs de riolen worden de kabels en leidingen aangelegd op een diepte van 50 tot 120 cm onder het huidige maaiveld. Het werkterrein wordt opgehoogd tot een hoogte van 2,15 tot 2,50 m boven NAP. Vanaf dit niveau worden de bouwputten van de woningen gegraven, tot een diepte van ca. 70 cm onder het maaiveld (ca. 1,45 m boven NAP). De woningen zullen echter geheid worden op palen, waardoor de daadwerkelijke verstoring, in beperkte omvang, veel dieper zal zijn. Tevens wordt er een vijver aangelegd, waarvan de bodem is gepland op een diepte van 1,40 m boven NAP.

Dit betekent dus dat bij het uitvoeren van het bouwplan de RWA- en de DWA-riolering (zie figuur 8) archeologische sporen zal aansnijden en verstoren. Heipalen zullen verstoringen van zeer beperkte omvang tot op grotere diepte veroorzaken.

Fig. 8: De toekomstige riolering ingetekend ten opzichte van de proefsleuven. De hoogtes in NAP betreffende onderkant van de riool.

- *Indien archeologische waarden worden bedreigd, kunnen dan beheersmaatregelen worden getroffen?*

Omdat in het zuiden van het plangebied archeologische waarden aanwezig zijn die als behoudenswaardig worden gewaardeerd, wordt geadviseerd de archeologische waarden *in situ* of *ex situ* te behouden (zie paragraaf 5 en 6). Op basis van de geplande ingrepen wordt geadviseerd om niet meer heipalen te plaatsen dan bouwtechnisch noodzakelijk is. Andere bodemingrepen zullen de archeologische waarden voldoende beschermen indien ze maximaal tot 1.00m +NAP reiken.

5 Waardering

De waardstelling, zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 2.2) gebeurt op drie niveaus: belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit (tabel 3). Alleen de laatste twee niveaus zijn op deze vindplaats van toepassing. Aspecten van belevingswaarde worden met betrekking tot deze vindplaats niet gescoord: de vindplaats is niet zichtbaar aan het oppervlak (schoonheid) en er zijn geen verbanden met historische gebeurtenissen (herinneringswaarde).

De fysieke kwaliteit van een vindplaats is gebaseerd op haar conservering en gaafheid. De conservering geeft aan in hoeverre de (organische) resten behouden zijn, de gaafheid in hoeverre de vindplaats nog compleet is.

In het zuiden van het plangebied (werkput 2 en 3) onverstoord. In werkput 1, op de hogere delen van de dekzandrug, is wel duidelijk sprake van verstoring. De gaafheid is daarom middelhoog te noemen. De conservering in komkleigebieden is doorgaans hoog. Dit is ook het geval voor de vindplaats, gezien de goede conservering van botmateriaal en leer.

De inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats varieert van middelhoog tot hoog. Anderzijds wijzen bouwmaterialen op bewoning / bebouwing in of nabij het plangebied.

Op het vlak van zeldzaamheid scoort de vindplaats middelhoog gezien de aanwezigheid van een vrij groot vondstcomplex in primaire context in werkput 3. Ook op het vlak van informatiewaarde scoort de vindplaats middelhoog: nederzettingssporen ontbreken maar het vondstcomplex in het eerstgenoemde spoor is voor nadere analyse interessant. Op het vlak van ensemblewaarde scoort de vindplaats hoog. De mogelijke relatie van het vondstcomplex in werkput 3 met een nabijgelegen *moated site* sluit aan bij de onderzoekstraditie naar mottkastelen in het Land van Heusden en Altena, waarvan alleen al in Aalburg drie voorbeelden bekend zijn⁹.

Waarden	Criteria	Scores		
		Hoog	Midden	Laag
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord		
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord		
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2	
	Conservering	3		
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid		2	
	Informatiewaarde		2	
	Ensemblewaarde	3		
	representativiteit	Niet van toepassing		

Tabel 3: Waarderingstabel.

De vindplaats wordt als behoudenswaardig gewaardeerd.

6 Selectieadvies

Dit selectieadvies is gebaseerd op enerzijds de conclusie dat zich behoudenswaardige archeologische resten in het plangebied bevinden en anderzijds de geplande bodemingrepen.

Op basis van de geplande ingrepen wordt geadviseerd om niet meer heipalen te plaatsen dan bouwtechnisch noodzakelijk is. Andere bodemingrepen zullen de archeologische waarden voldoende beschermen indien ze maximaal tot 1.00m +NAP reiken.

Bij het uitvoeren van het bouwplan zal de RWA- en de DWA-riolering (zie figuur 8) archeologische sporen aansnijden en verstoren.

Indien het bouwplan onverkort wordt uitgevoerd wordt geadviseerd om bodemingrepen vanaf 80cm +NAP archeologisch te begeleiden. Concreet betekent dit de archeologische begeleiding van de rioleringswerken (zie figuur 8).

Een archeologische begeleiding dient uitgevoerd te worden op basis van een door het bevoegd gezag geaccordeerd Programma van Eisen.

Dit advies is een selectieadvies dat door het bevoegd gezag dient omgezet te worden in een selectiebesluit.

⁹ J. Hendriks, 1990, 112-130.

7 Literatuur

- Archis II *Archis II, registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek. Te raadplegen via <http://archis2.archis.nl>.*
- Beuningen 2001 H.J.E. van Beuningen, A.M. Koldewey en D. Kicken 2001: *Heilig en Profaan. 1200 Laatmiddeleeuwse insignes uit openbare en particuliere collecties*. Rotterdampapers 12.
- Dijk 2005 Van Dijk, X.C.C., 2005. *Plangebied Polstraat te Wijk en Aalburg. Gemeente Aalburg. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek*. RAAP-Notitie 977.
- Hendriks 1990 J.P.C.A. Hendriks 1990: *Archeologie en bewoningsgeschiedenis van het Land van Heusden en Altena*.
- Vos 2005 J. Vos 2005: *Geschiedenis bouwlocatie Taxhof*. Aalburg, niet gepubliceerd.

Bijlage 1: Programma van Eisen

BILAN

Postbus 90903
5000 GD Tilburg
t: 0877 874278
f: 013 5360051
e: bilan@fontys.nl
l: www.bilan.nl

Programma van Eisen
Proefsleufonderzoek

Aalburg, Wijk en Aalburg, Polstraat

LOCATIE	Wijk en Aalburg, Polstraat
PROJECT	Takshof

PLAATS BINNEN ARCHEOLOGISCH PROCES
Inventariserend veldonderzoek (IVO): Proefsleufonderzoek

OPSTELLER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteurs	BILAN Drs. C.L.F. Verbeek Postbus 90903 / 5000 GD Tilburg Tel. 0877-876322 / c.verbeek@fontys.nl	07/03/2006	
Projectleider (senior archeoloog)	BILAN Drs. C.L.F. Verbeek Postbus 90903 / 5000 GD Tilburg Tel. 0877-876322 / c.verbeek@fontys.nl	07/03/2006	
Mede-opstellers			

OPDRACHTGEVER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Geofox-Lexmond Pagasusweg 2 Postbus 2205 5001 CE Tilburg contactpersoon : dhr. W. Wijnja email: W.Wijnja@Geofox-Lexmond.nl		

BEVOEGD GEZAG	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Gemeente	Gemeente Aalburg Postbus 40 4260 AA Wijk en Aalburg contactpersoon: M. vqn Doornik tel: 0416-698714		
Goedkeuring namens Bevoegd Gezag	Provinciaal archeoloog dr. Martin Meffert Provincie Noord-Brabant Postbus 90151 5200 MC 's-Hertogenbosch tel. 073-6808020		
Overig / onbekend (toelichten)			
ROB (beschermd monument / projectvergunning / grote projecten)			

UITVOEREND BEDRIJF / INSTELLING*	
Naam	
Contactpersoon	
Telefoon / e-mail	

DATUM ONDERZOEK	
Start	Na accordering van het Programma van Eisen
Duur	Het veldwerk dient in 1 werkweek uitgevoerd te worden

* Vaak is bij het opstellen van een PvE het uitvoerend bedrijf of instelling (nog) niet bekend; bij de melding ex art. 41 Mw is dit echter wel het geval. Op laatstgenoemd moment moet dit onderdeel zijn ingevuld

BASISGEGEVENS	
Projectnaam	Taxhof
Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Aalburg
Plaats	Wijk en Aalburg
Toponiem	Polstraat
Gemeente code	AAB
Kaartblad	44F
X-coördinaat	137.630
Y-coördinaat	418.010
Kadaster-nr.	Gemeente Aalburg, sectie F, nummer 2916
CMA/AMK-status	Nvt
CAA-nr.	Nvt
CMA-nr.	Nvt
ARCHIS-monument-nr.	Nvt
ARCHIS-waarnemings-nr.	
CIS-code (onderzoeksmeldingsnummer)	
Oppervlakte plan- of onderzoeksgebied	Ca. 1 ha
Huidig grondgebruik	Braakliggend akkerland

PERIODE(N)	COMPLEXTYPE(N)
Vroege prehistorie (paleo/meso/neo)	Onbekend
Late prehistorie (brons/ijzer)	Onbekend
Romeinse tijd	Nederzetting: ten noorden en westen van het plangebied zijn Romeinse nederzettingen aangetroffen en in één boring is een mogelijk inheems Romeinse scherf in het plangebied aangetroffen.
Middeleeuwen (vroeg/laat/NT)	Nederzetting: ten noorden en westen van het plangebied zijn resten van een laat-middeleeuwse nederzetting gevonden.

1. Doel en reden van het onderzoek	
Doel	Door middel van proefsleuven dient inzicht verkregen te worden in aan- of afwezigheid, de aard, het karakter, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de relatieve kwaliteit van de archeologische waarden binnen het plangebied.
Reden	In de toekomst zal in het plangebied nieuwbouw plaatsvinden. Tijdens het booronderzoek werd houtskool en/of mogelijk prehistorisch of inheems-Romeins aardewerk op basis waarvan een vindplaats vermoed kan worden binnen het plangebied.
Selectiebesluit (alleen na IVO)	

2. Resultaten van het tot dusver uitgevoerde onderzoek

Administratieve gegevens

Bureauonderzoek	
Uitvoerder	RAAP
Uitvoeringsperiode	December 2004
Publicatie	Van Dijk, X.C.C., 2005. Plangebied Polstraat te Wijk en Aalburg. Gemeente Aalburg. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veld. RAAP-Notitie 977.
Overig onderzoek	
Uitvoerder	RAAP
Uitvoeringsperiode	December 2004
Uitvoeringsmethode	Boringen
Publicatie	Van Dijk, X.C.C., 2005. Plangebied Polstraat te Wijk en Aalburg. Gemeente Aalburg. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veld. RAAP-Notitie 977.

Bewaarplaats van vondsten en documentatie

Resultaten: landschappelijke en aardwetenschappelijke context	
Huidig grondgebruik; (sub) recente ingrepen en verstoringen	Braakliggend akkerland. Op historische kaarten is het plangebied als bouwland. Bij het booronderzoek werden nauwelijks aanwijzingen voor diepe bodemverstoringen aangetroffen.
NAP-hoogte maaiveld	Ca. 2 m +NAP
Fysiek-landschappelijke, geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken	De ondergrond in het plangebied bestaat uit fluviatiele afzettingen, die onder te verdelen zijn in oeverwalafzettingen en komafzettingen. De top van de oeverafzettingen bestaan uit leemarm, (licht) geel tot geelgrijs zand, waarin plaatselijk dikke kleilagen in voorkomen. Plaatselijk zijn in de oeverwal dikke lagen grof zand of dikke kleilagen aanwezig. Dit zijn de oude bedding en komgebieden van de voorganger van de Maas. De top van deze afzettingen bestaat uit licht tot matig lemig zand. De top van de oeverwal stijgt in noordelijke richting. In het uiterste zuiden van het plangebied ligt de top dieper dan 3m –mv., terwijl in de noordelijke helft van het plangebied de top zich meestal binnen ca. 0,5 m –mv bevindt. De flank van de oeverwal is afgedekt met zwak lemige, zware komklei, die de voorganger van de Maas heeft afgezet. In de zuidelijke helft van het plangebied heeft aan de westflank van de oeverwal verspoeling plaatsgevonden. Bodemkundig komen in het plangebied overslaggronden voor die ontstaan zijn door dijkdoorbraken waarbij zandig overslagmateriaal, afkomstig uit een doorbraakkolk, over het achterliggende land in een waaivormig patroon is afgezet.
Cultuurlandschappelijke en historisch-geografische kenmerken	

Resultaten: perioden en sites	
Regionale archeologische context	Uit de percelen die grenzen ten noorden en westen van het plangebied zijn Romeinse en laat-middeleeuwse nederzettingen aangetroffen.
Aard en ouderdom van de vindplaats	Op basis van vondsten in aangrenzende percelen ten noorden en westen van het plangebied en in één boring binnen het plangebied zijn nederzettingen uit de Romeinse tijd en late middeleeuwen binnen het plangebied te verwachten. Gezien in de omgeving van het plangebied ook vroeg middeleeuwse vondsten gedaan zijn bevinden zich mogelijk ook resten uit deze periode binnen het plangebied.
Gaafheid en conservering (structuren, sporen, vondsten, paleo-ecologische resten)	In het plangebied zijn, buiten enkele mogelijk natuurlijk verstoorte zones, nauwelijks bodemverstoringen dieper dan de bouwvoor waargenomen. Daarom zijn eventuele archeologische resten in het plangebied relatief intact. Op de zandige oeverwal zijn waarschijnlijk alleen anorganische resten en grondsporen geconserveerd en in het kleiige komgebied is waarschijnlijk tevens archeobotanisch materiaal geconserveerd.
Begrenzings en oppervlakte van de totale vindplaats (dus ook <u>buiten</u> het plangebied)	Onbekend

Begrenzing en oppervlakte van (het deel van) de vindplaats <u>binnen</u> het plangebied	Onbekend
Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	Op basis van de boringen wordt de top van de oeverwal verwacht op ca. 50cm –mv in het noorden van het plangebied en op ca.150cm –mv in het zuiden van het plangebied.

Archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek	
Structuren en sporen	Nederzettingssporen zoals paalkuilen, afvalkuilen, waterputten, greppels en grachten.
Artefacten: anorganisch	Aardewerk, metaal, glas
Artefacten: organisch	In de kleiafzettingen en in sporen op de oeverwal die onder de grondwatertafel liggen kan organisch materiaal bewaard zijn.
Paleo-ecologische resten	In de kleiafzettingen en in sporen op de oeverwal die onder de grondwatertafel liggen zijn goede paleo-ecologische resten te verwachten.
Complexiteit	Standaard

3. Vraagstelling	
Onderzoekskader, relatie met NOA, synergie	
Onderzoeksvragen	<p>Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?</p> <p>Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?</p> <p>Uit welke periode dateren de sporen?</p> <p>Wat is de relatie met de omgeving?</p> <p>Wanneer zijn de archeologische sites als woonplaats in onbruik geraakt?</p> <p>In hoeverre worden de archeologische waarden bedreigd door de toekomstige nieuwbouw?</p> <p>Indien archeologische waarden worden bedreigd, kunnen dan beheersmaatregelen worden getroffen?</p>
Aanbevelingen	Op basis van het onderzoek dienen uitspraken te worden gedaan over de aanwezigheid van een eventuele vindplaats. Per aangetroffen vindplaats dan wel periode dient een waardering te worden gemaakt conform KNA (VS07). Op basis van de resultaten wordt een aanbeveling gedaan over de behoudenswaardigheid van de vindplaats. Indien de vindplaats behoudenswaardig wordt geacht dient een advies te worden gegeven over de mogelijkheden tot bescherming <i>in</i> of <i>ex situ</i> en de randvoorwaarden die daarbij gelden.
Beperkingen	

4. Veldwerk	
Strategie	<p>Proefsleufonderzoek conform KNA 2.2.</p> <p>Het plangebied wordt door middel van proefsleuven onderzocht met een dekking van 7%. Er dient minimaal 700 m² proefsleuf aangelegd te worden.</p> <p>In principe worden twee noordzuidgeoriënteerde proefsleuven van 45 x 5 meter en één oostwest-georiënteerde proefsleuf van 50 x 5 meter aangelegd (figuur1).</p> <p>Er wordt in principe één opgravingsvlak aangelegd op een relevant spoorniveau op de oeverwalzettingen. Bij de aanleg van de vlakken wordt laagsgewijs verdiept. Indien op een hoger niveau sporen worden aangetroffen wordt op deze hoogte een vlak aangelegd en gedocumenteerd. Indien de sporen duidelijk deel uitmaken van een structuur wordt niet verder verdiept. Indien geen of weinig structurele sporen aanwezig zijn dan wordt doorverdiept naar een dieper niveau.</p> <p>Sporen worden alleen gecoupeerd voor zover dat noodzakelijk is voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen en de waardering van de vindplaats. Sporen worden niet afgewerkt tenzij op de betreffende plaatsen wordt verdiept naar een volgend vlak.</p> <p>Van iedere sleuf wordt tevens één lengteprofiel gedocumenteerd. Indien de profielen in een werkput substantieel van elkaar verschillen worden meerdere profielen gedocumenteerd.</p>
Methoden en technieken	<p>De proefsleuven worden aangelegd met behulp van een graafmachine met gladde bak.</p> <p>In verband met de veiligheid wordt de werkput getrapt aangelegd indien dieper wordt gegraven dan 1,5 meter onder het maaiveld. Indien onder de grondwaterspiegel gegraven dient te worden dienen de nodige maatregelen genomen zodat het onderzoek optimaal en veilig kan verlopen. Geadviseerd wordt om de twee noordzuid georiënteerde sleuven vanuit het zuiden aan te leggen zodat eventueel water zich in het zuiden van de werkput verzameld en met een pomp kan weggepompt worden.</p> <p>Bij de aanleg van de vlakken wordt gebruik gemaakt van een metaaldetector voor het opsporen van metaalvondsten.</p> <p>Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per stratigrafische laag, per spoor of in vakken van 5 x 5 meter verzameld.</p> <p>Van iedere werkput wordt het opgravingsvlak getekend op schaal 1/50. Profielen en coupes worden getekend op schaal 1/20.</p>
Fysisch-geografisch onderzoek	In verband met het beantwoorden van de vragen die samenhangen met de natuurlijke ondergrond in het plangebied dient bij het beschrijven en interpreteren van de profielen een fysisch geograaf betrokken te zijn.

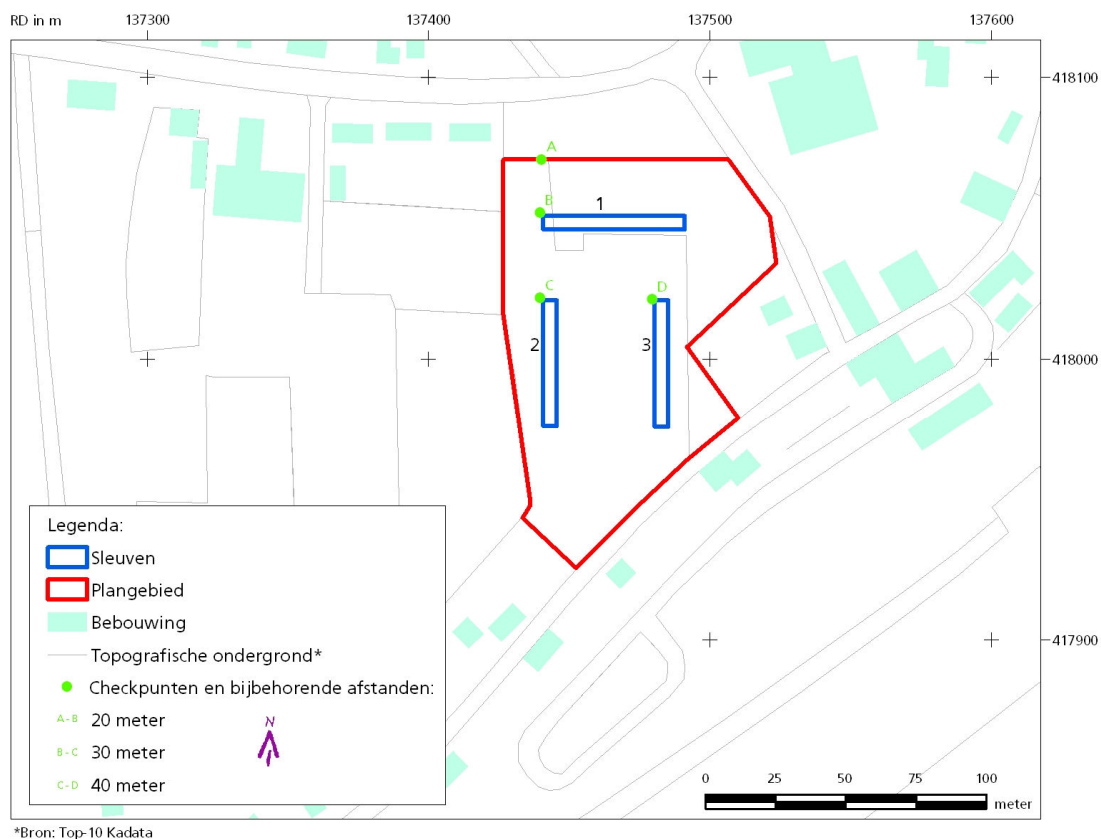
Structuren en grondsporen	Sporen die deel uitmaken van structuren worden niet of slechts selectief gecoupeerd en niet afgewerkt. De overige sporen worden alleen gecoupeerd voor zover dat nodig is voor het beantwoorden van de vraagstelling of als er op de betreffende plaatsen een volgend vlak wordt aangelegd. Indien begravingen en/of crematies worden aangetroffen dient het bevoegd gezag, de opdrachtgever en een fysisch antropoloog te worden geraadpleegd over de te volgen strategie.
Artefacten: anorganisch	Bij de aanleg van de vlakken wordt gebruik gemaakt van een metaaldetector voor het opsporen van metaalvondsten. Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per stratigrafische laag, per spoor of in vakken van 5 x 5 meter verzameld. Bij het couperen worden vondsten per spoor en/of spoorlaag verzameld. Uit de profielen wordt vondstmateriaal verzameld per stratigrafische eenheid. Er dient voldoende diagnostisch materiaal verzameld te worden om eventuele vindplaatsen te kunnen waarderen.
Artefacten: organisch	Zie artefacten: anorganisch. Artefacten van organische oorsprong worden geborgen en zo spoedig mogelijk ter conservering naar een specialist gestuurd..
Paleo-ecologische resten	Uit relevante contexten worden monsters genomen voor archeo-botanisch onderzoek en voor ¹⁴ C en/of AMS dateringen.
Beperkingen	

5. Uitwerking en conservering	
Analyse fysische geografie	Profielen worden uitgewerkt zodat inzicht wordt verkregen in de relatie tussen het landschap, het bodemprofiel en de archeologische waarden en de gaafheid ervan.
Structuren en grondsporen	Alle verzamelde gegevens dienen te worden uitgewerkt om de omvang, de aard, de ouderdom en de fysieke kwaliteit van de vindplaats te bepalen.
Artefacten: anorganisch	Alle vondstcategorieën dienen te worden uitgewerkt om de omvang, de aard, de ouderdom en de fysieke kwaliteit van de vindplaats te bepalen.
Artefacten: organisch	Zie artefacten: anorganisch
Paleo-ecologische resten	Enkel waardering indien noodzakelijk voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen en het waarderen van de vindplaats.
Beeldrapportage (objecttekeningen, foto's, kaarten, e.d.)	In het rapport zit een locatiekaart, puttenplan, sporenoverzicht, coupes van sporen, profieltekeningen en ander relevant beeldmateriaal.
Conservering geselecteerd materiaal (zie CvAK-leidraad nr. 1)	Alle voor verder onderzoek relevante vondsten dienen geconserveerd te worden en wel op die wijze dat ze stabiel blijven en later nog bestudeerd kunnen worden.
Beperkingen	Inzake conservering van vondsten en waardering van monsters is voorafgaand overleg met de opdrachtgever vereist.

6. Eindproduct: rapportage en deponering	
Te leveren product	Voorlopig verslag twee weken na beëindigen veldwerk. Eindrapport conform VS06 (KNA 2.2) en de "Minimumeisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. de rapportage van archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven". (bijlage 1) Bij het eindproduct hoort een bewijs (af te geven door de ontvangende instantie) van overdracht van vondsten en documentatie.
Inhoud eindrapport	Eindrapport conform VS06 (KNA 2.2) en de "Minimumeisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. de rapportage van archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven". (bijlage 1)
Versijning en oplaag eindrapport	Het rapport dient binnen 6 weken na de afronding van het veldwerk in conceptvorm gereed te zijn. Het eindrapport dient in 5 analoge en één digitaal exemplaar aangeleverd te worden aan de opdrachtgever en één exemplaar aan de ROB en het bevoegd gezag.
Deponering	Vondsten en documentatie dienen te worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot Bodemvondsten Noord-Brabant, conform KNA 2.2 en de richtlijnen van het Provinciaal Depot Bodemvondsten zoals gedefinieerd in het document <i>Eisen ten behoeve van aanlevering van vondsten en onderzoeksdocumentatie, Provinciaal Depot Bodemvondsten Noord-Brabant</i> ". (www.erfgoedbrabant.nl/docs/aanleveringsvoorwaarden.doc)
Beperkingen	

7. Randvoorwaarden	
Personele randvoorwaarden	Het onderzoek moet verricht worden door een door het CvAK gecertificeerd archeologisch bedrijf en conform de KNA 2.2. Het onderzoek moet uitgevoerd worden door een veldteam geleid door een senior/medior-archeoloog met ervaring op het gebied van naar nederzittingsproblematiek in het rivierengebied. Bij het onderzoek dient een fysisch geograaf aanwezig te zijn de beschrijving, interpretatie en uitwerking van de profielen.
Uitvoeringsperiode opleveringstermijn veldwerk	en Het veldwerk dient binnen maximaal één werkweek uitgevoerd te worden.
Uitvoeringscondities veldwerk	De toegankelijk, betredingstoestemming en het eventuele milieurapport wordt door de opdrachtgever geregeld. Het terrein dient met een grote graafmachine toegankelijk te zijn. De opdrachtnemer dient zich in kennis te stellen van kabels en leidingen door middel van een KLIC-melding. De opdrachtnemer neemt kennis van de geldende veiligheidsvoorschriften.
Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg, en evaluatie	Direct na afloop van het veldwerk zullen de resultaten met de opdrachtgever worden geëvalueerd. Tijdens het veldwerk zal dit alleen gebeuren indien bijzondere vondsten en/of grondsporen worden aangetroffen (zie hieronder). De opdrachtgever en het bevoegd gezag zullen op basis van het eindrapport de resultaten toetsen aan dit PvE. De senior archeoloog van het opgravingsbedrijf is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het archeologisch onderzoek en is tevens verantwoordelijk dat de voldoet aan de in dit PvE gestelde eisen. Voorafgaand aan het veldwerk wordt, liefst in het veld, met de opdrachtgever een overleg gehouden met betrekking tot de praktische zaken van het veldwerk. Indien belangwekkende zaken worden aangetroffen die niet in het PvE waren voorzien vindt overleg plaats met het bevoegd gezag en de opdrachtgever. Indien substantieel van het PvE afgeweken dient te worden, bijvoorbeeld bij het aantreffen van onverwachte sporen en structuren of indien een geringer deel van het onderzoeksterrein kan worden onderzocht dan dient hiervoor schriftelijk toestemming verkregen te worden van het bevoegd gezag. Het conceptrapport wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de opdrachtgever en het bevoegd gezag. Zonodig zal het bevoegd gezag zich hierover deskundig laten adviseren. De commentaren worden verwerkt in een definitieve rapportage.
Selectieprocedure tijdens het veldwerk (i.h.b. bij archeologische begeleiding)	Nvt
Uitvoeringsperiode opleveringstermijn eindrapport	uitwerking; (concept) Het basisrapport dient uiterlijk binnen 8 tot 12 weken na afronding van het veldwerk in conceptvorm gereed te zijn. Dit dient ter beoordeling voorgelegd te worden aan de opdrachtgever en het bevoegd gezag.
Termijn overdracht van vondsten, monsters en documentatie	Uiterlijk 2 maanden na inzending van het definitief rapport, conform specificatie aanleveren vondsten en monsters (DS02), KNA 2.2. en de richtlijnen van het Provinciaal Depot Bodemvondsten zoals gedefinieerd in het document <i>Eisen ten behoeve van aanlevering van vondsten en onderzoeksdocumentatie, Provinciaal Depot Bodemvondsten Noord-Brabant</i> .
Procedure toetsing eindproduct door bevoegd gezag	De uitvoerder overhandigt na goedkeuring van het conceptrapport aan het bevoegd gezag het eindrapport en de bewijzen van overdracht van vondsten en documentatie. Het eindrapport dient in ieder geval binnen twee jaar na afronding van het veldwerk opgeleverd te worden.
8. Wijzigingen na evaluatie	
Wijzigingen tijdens het veldwerk	Indien belangwekkende zaken worden aangetroffen die niet in het PvE waren voorzien en het aantreffen van een grafveld vindt overleg plaats met het bevoegd gezag en de opdrachtgever. Indien substantieel van het PvE afgeweken dient te worden, bijvoorbeeld bij het aantreffen van onverwachte sporen en structuren of indien een geringer deel van het onderzoeksterrein kan worden onderzocht dan dient hiervoor schriftelijk toestemming verkregen te worden van het bevoegd gezag.
Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	Na afloop van het veldwerk wordt in overleg met het bevoegd gezag besloten welke monsters in aanmerking komen om gewaardeerd/gedateerd te worden.
Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering	Kwetsbaar vondstmateriaal dient zodanig te worden geconserveerd dat de toestand stabiel blijft. De keuze van de te conserveren vondsten wordt door een seniorarcheoloog in overleg met de periode- en/of materiaalspecialist en het bevoegd gezag bepaald.

9. Literatuur en bijlagen	
Literatuur	Hendriks, J.P.C.A., 1990. Archeologie en bewoningsgeschiedenis van het land van Heusden en AltenaLand van Heusden en Altena. Almkerk Van Dijk, X.C.C., 2005. Plangebied Polstraat te Wijk en Aalburg. Gemeente Aalburg. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veld. RAAP-Notitie 977.
Lijst van bijlagen	Figuur 1: Locatie proefsleuven binnen het plangebied. Bijlage 1: Minimumeisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. de rapportage van archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven.

Figuur 1: Locatie proefsleuven binnen het plangebied.

Minimumeisen Provincie Noord-Brabant t.b.v. de rapportage van archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven.

Het opgravingsrapport bevat alle archeologische informatie op basis waarvan een selectiebesluit kan plaatsvinden.

Het rapport bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

- paragraaf waarin staat vermeldt wat soort plan het betreft, welke ontwikkelingen er gaan plaatsvinden en tot welke diepte verstoring gaat plaatsvinden en in welke fase van de planprocedure het plan zich bevindt;
- overzichtskaart - met landelijke coördinaten - met begrenzingen plangebied (1:25.000);
- paragraaf met de vraagstelling en de doelstelling van het archeologisch onderzoek.

De volgende vragen dienen in ieder geval beantwoordt te worden:

1. wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
2. wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
3. uit welke periode dateren de sporen?
4. wat is de relatie met de omgeving?
5. wanneer zijn de archeologische sites als woonplaats in onbruik geraakt?
6. en eventueel bij aanwezigheid van enkeerdgronden, wanneer is het esdek aangelegd?
 - paragraaf (verantwoording) methode en technieken;
 - paragraaf eerder gedane archeologische vondsten in plangebied of nabijheid van plangebied
 - overzichtskaart - met landelijke coördinaten - met locatie van de proefsleuven, waarop de hoofdstructuren van de archeologische sites herkenbaar staan aangegeven;
 - kaart van het plangebied waarop 1) het areaal van de archeologische sites staan aangegeven, 2) het areaal van verstoorde bodemprofielen in het plangebied staat aangegeven en 3) het gebied staat aangegeven (inclusief reden) dat niet toegankelijk voor onderzoek was;
 - de resultaten van het onderzoek dienen te worden geleverd in de vorm van een standaardrapport inclusief vlaktekeningen (zie hieronder) en profieltekeningen en inclusief vondstenlijsten (zie hieronder), sporenlijsten (zie hieronder) en monsterlijsten;
 - de vlaktekeningen van de proefsleuven - met landelijke coördinaten – waarop de grondsporen (uitgesplitst naar periode) herkenbaar staan afgebeeld inclusief hun nummer;
 - vondstenlijst waarin per archeologisch artefact (AF) staat aangegeven 1) het spoor waarin het AF is aangetroffen, 2) de conserveringstoestand van het AF (verbrand, vorstschade, geërodeerd, etc.), 3) de determinatie, 4) de datering van het AF en 5) een beschrijving van het AF (lengte/breedte/hoogte, baksel/materiaal, versiering, bewerkingsporen, etc.)
 - sporenlijst waarin staat aangegeven 1) het soort spoor, 2) de (conserverings-)toestand van het spoor, 3) de datering van spoor en 4) en welke vondstnummers er in aanwezig zijn.
 - een waardering van de sites volgens de KNA (zie tabel);
 - paragraaf conclusies en aanbevelingen over de evt. noodzakelijke bescherming of het mogelijk vervolgonderzoek.

N.B.

- alle gebruikte afkortingen in het rapport, velden in tabellen en objecten (vlakken/lijnen/punten) in kaarten worden verklaard.

Ten overvloede merken wij op dat ook grondsporen (inclusief sloten, verdedigingslinies, schansen, etc.) en vondsten uit de Nieuw Tijd (tot 1800) gedocumenteerd en gewaardeerd dienen te worden.

Bijlage 3: Sporenlijst

spoor nr	put nr	vlak nr	omschrijving	datering	opmerking
1	2	1	Greppel	18 ^{de} -20 ^{ste} eeuw	
2	2	1	Natuurlijke verstoring		
3	2	1	Greppel	1300-1900	Monster 1
4	2	1	Natuurlijke verstoring		
5	2	1	Greppel	?	
6	2	1	Greppel	1300-2000	
7	2	1	Vloer/muur	14 ^{de} -15 ^{de} eeuw	
1	3	1	Greppel	14 ^{de} -15 ^{de} eeuw	
2	3	1	Greppel	1300-1900	
3	3	1	Greppel	1300-1700	
4	3	1	Natuurlijke verstoring		
5	3	1	Greppel	1300-1500	
6	3	1	Greppel	18 ^{de} -20 ^{ste} eeuw	Monster 2

Bijlage 4: Vondstenlijst

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
1	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				dakpan	s-pan		1550	1900	NTA	NTC
1	3	1	1	GLS	GLS	1	1	bodem					fles			1800	1900	NTB	NTC
1	3	1	1	GLS	GLS	1	1	wand					fles			1800	1900	NTB	NTC
1	3	1	1	GLS	GLS	1	1	fragment					ruitglas			1800	1950	NTB	NTC
1	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	ROOD	loodglazuur						1650	1800	NTB	NTB
1	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	ROOD	loodglazuur						1650	1800	NTB	NTB
1	3	1	1	KER	AWG	6		rand	INDUSTRIEEL WIT				bord			1825	1950	NTB	NTC
1	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	INDUSTRIEEL WIT							1825	1950	NTB	NTC
1	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	INDUSTRIEEL WIT		Petrus Regout					1875	1925	NTB	NTC
1	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	INDUSTRIEEL WIT		Petrus Regout					1825	1950	NTB	NTC
2	2			KER		5		fragment	ROOD				dakpan			1550	1900	NTA	NTC
2	2			KER	AWG	2	1	bodem	GRIJS STEENGOED	zoutglazuur						1700	1900	NTB	NTC
2	2			KER	AWG	2		wand	GRIJS STEENGOED	Wester wald	zoutglazuur	kobaltverf				1750	1900	NTB	NTC
2	2			KER	AWG	2	1	wand	ROOD	loodglazuur			pot			1750	1900	NTB	NTC
2	2			KER	AWG	1	1	bodem	INDUSTRIEEL WIT							1850	1950	NTC	NTC
2	2			KER	AWG	1	1	rand	INDUSTRIEEL WIT				bord			1850	1950	NTC	NTC
2	3	1		KER	AWG	1	1	wand	ROOD	loodglazuur						1550	1800	NTA	NTB
3	3	1		KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS	Locaal				standring		1300	1500	LMEB	LMEC
3	3	1		KER	AWG	1	1	wand	WIT	loodglazuur						1700	1850	NTB	NTB
4	3	1	2	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
4	3	1	2	KER	AWG	2		wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
4	3	1	2	KER	AWG	1	1	rand	GRIJS	Locaal			kan			1300	1500	LMEB	LMEC
4	3	1	2	KER	AWG	1	1	wand	INDUSTRIEEL WIT				kop			1850	1950	NTC	NTC
5	3	1	1	GLS	GLS	1	1	bodem	walddglas				beker	Maigelbecher		1450	1500	LMEC	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	GRIJS	Locaal			kan?		grote vorm	1300	1500	LMEB	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	1	8	wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	4		bodem	GRIJS	Locaal					standring	1300	1500	LMEB	LMEC

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
5	3	1	1	KER	AWG	3	1	rand	GRIJS	Locaal			kom?			1300	1500	LMEB	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	7	1	wand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur		kookpot			1350	1500	LMEC	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur					1350	1500	LMEC	LMEC
5	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur		kookpot			1350	1500	LMEC	LMEC
6	3	1	5	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
7	3	1		KER	AWG	1	1	bodem	WIT		loodglazuur	rode en oranje slibversiering				1700	1800	NTB	NTC
8	3	1	2	SXX	ARTEFACT	1	1	fragment	tufsteen					bewerkt					
8	3	1	2	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
9	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				plavuis			1400	1900	LMEB	NTC
9	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
9	3	1	1	KER	AWG	8	1	wand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur		kookpot			1350	1500	LMEC	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur		kookpot	pootje		1350	1500	LMEC	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur		kookpot			1350	1500	LMEC	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	GRIJS	Locaal			kan?			1300	1500	LMEB	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	2	1	rand	GRIJS	Locaal			kan			1300	1500	LMEB	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	GRIJS	Locaal			kan			1300	1500	LMEB	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
9	3	1	1	KER	AWG	9		wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
10	3			KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED		zoutglazuur		kruik	mineraalwaterk ruik		1775	1900	NTB	NTC
11	3	0		KER	AWG	1	1	bodem	INDUSTRIEEL WIT		blauwe decoratie		kop			1850	1900	NTC	NTC
11	3	0		MXX/SLAK	MPB	1	1	compleet	lood	schild met fleur de lis		kruis op monogram AW	ampul						
12	3	1	5	OXX	ODB	1	1	fragment											
13	3	1	2	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED		engobe en zoutglazuur					1300	1450	LMEB	LMEC
13	3	1	2	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED		zoutglazuur		kruik	mineraalwaterk ruik		1775	1900	NTB	NTC
13	3	1	2	KER	AWG	1	1	wand	WIT		loodglazuur					1650	1850	NTB	NTB

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal indiv/du	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
14	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	5	fragment	ROOD					baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
14	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				baksteen		formaten: 12.5 x 6.4 cm	1300	1500	LMEB	LMEC
14	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				baksteen		formaten: 11.8 x 5.0 cm	1400	1900	LMEC	NTC
14	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				baksteen		formaten: 12.6 x 5.2	1400	1600	LMEB	NTA
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	BLANK STEENGOED	Siegbur g	gevlamd		kan			1375	1450	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	BLANK STEENGOED	Siegbur g						1300	1550	LMEC	NTA
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED		engobe eb zoutglazuur					1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	6	1	wand	GRIJS	Locaal			kan			1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	4	1	wand	GRIJS	Locaal			kan			1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	4	1	bodem	GRIJS	Locaal			kan		standvinnen	1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	6	1	wand	GRIJS	Locaal			kan			1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	2	1	bodem	GRIJS	Locaal			kan		standing	1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS	Locaal			kan		standing	1300	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	6	wand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot		1350	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot	pootje	1350	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot		1350	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	2	1	bodem	ROOD	Locaal					standvinnen	1350	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kan?		1350	1500	LMEC	LMEC
14	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	WIT	Maaslan d	engobe			kookpot		1400	1500	LMEB	LMEC
14	3	1	1	OXX	ODB	1	1	fragment											
15	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	4		fragment	ROOD				dakpan	s-pan		1550	1900	NTA	NTC
15	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	GRIJS				dakpan		geperst	1900	1950	NTC	NTC
15	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD		groen loodglazuur		plavuis			1700	1950	NTB	NTC
15	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	5		fragment	ROOD				baksteen			1600	1900	NTA	NTC
15	2	1		GLS	GLS	1	1	fragment								1850	1950	NTC	NTC
15	2	1		KER	AWG	4	1	wand	GRIJS STEENGOED			N (K)AN	kruik	mineraalwaterk ruik		1775	1900	NTB	NTB

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
15	2	1		KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED	Wester wald	zoutglazuur	kobaltverf	pot	vooraadpot		1775	1950	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	rand	ROOD		loodglazuur		pan			1750	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	rand	ROOD		loodglazuur		pot			1800	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED	Wester wald	zoutglazuur	kobaltverf				1750	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	3	1	rand	ROOD		loodglazuur		pan			1750	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	bodem	ROOD		loodglazuur					1750	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	rand	ROOD		loodglazuur		kookpot			1750	1850	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	bodem	ROOD				bloempot		standing	1750	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	fragment	ROOD				dakpan	s-pan		1550	1900	NTA	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	wand	ROOD		loodglazuur					1750	1900	NTB	NTC
15	2	1		KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED		zoutglazuur		kruik	mineraalwaterk ruik		1800	1900	NTC	NTC
15	2	1		OXX	ODB	1	1	fragment											
16	2	1		KER	AWG	1	1	steel	ROOD			gestempeld: Goedewaagen Gouda	kleipijp			1850	1950	NTC	NTC
16	2	1		KER	AWG	1	1	kop	Pijpaarde				kleipijp	basistype 2		1725	1800	NTB	NTB
16	2	1		OXX	ODB	1	1	fragment											
17	2		3	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	2		fragment	ROOD				baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
17	2	1	3	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD		loodglazuur					1600	1850	NTA	NTB
17	2	1	3	KER	AWG	1	1	wand	ROOD		loodglazuur					1700	1900	NTB	NTC
17	2	1	3	KER	AWG	1	1	kop	PIJPAARDE				kleipijp	basistype 2		1700	1750	NTB	NTB
18	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	5		fragment	ROOD				baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
18	2	1		KER	AWG	1	1	steel	PIJPAARDE				kleipijp			1600	1700	NTA	NTB
18	2	1		KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED	Wester wald	zoutglazuur	kobaltverf				1700	1900	NTB	NTC
18	2	1		KER	AWG	7	1	wand	GRIJS	Locaal			kan		standing	1300	1500	LMEB	LMEC
18	2	1		SXX	ONBEWERKT	2	2	fragment											
19	2	1		KER	AWG	3		wand	ROOD		loodglazuur					1500	1900	NTA	NTC
20	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	3		fragment	ROOD				baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
20	2	1		KER	AWG	1	1	wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEB	LMEC
20	2	1		KER	AWG	1	1	wand	INDUSTRIEEL WIT							1850	1950	NTC	NTC
20	2	1		KER	AWG	1	1	wand								-800	-13	IJZ	IJZ
20	2	1		OXX	ODS	1	1	fragment					schelp						
21	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE	3		fragment	ROOD				baksteen			1700	1900	NTB	NTC

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal indiv/du	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
					RIAAL														
21	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				dakpan	s-pan		1700	1900	NTB	NTC
21	2	1		BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	GRIJS				dakpan		geperst	1900	1950	NTC	NTC
21	2	1	6	GLS	GLS	2		fragment					ruitglas			1800	1950	NTB	NTC
21	2	1	6	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED	Frechen	engobe+		kan			1625	1800	NTA	NTB
21	2	1	6	KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS	Locaal	zoutglazuur				standvin	1300	1500	LMEB	LMEC
21	2	1	6	KER	AWG	1	1	rand	ROOD				kookpot			1700	1850	NTB	NTC
21	2	1	6	KER	AWG	1	1	fragment	GRIJS				dakpan		geperst	1900	1950	NTC	NTC
21	2	1	6	KER	AWG	1	1	fragment	ROOD							1800	1900	NTB	NTC
21	2	1	6	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD				loodglazuur			1750	1900	NTB	NTC
22	2	1	3	OXX	ODB	1	1	fragment											
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	3		fragment					dakpan	s-pan		1550	1900	NTA	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	7		fragment	ROOD				baksteen			1700	1950	NTB	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	6		fragment	ROOD				dakpan	s-pan		1700	1900	NTB	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	GRIJS				dakpan	s-pan		1700	1900	NTB	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	ROOD				plavuis			1700	1900	NTB	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	GRIJS			H. Simons [] Tegel []	dakpan		geperst	1925	1950	NTC	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	pleister							1700	1950	NTC	NTC
23	2	1	6	GLS	GLS	1	0	wand					fles			1700	1900	NTB	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	1	1	rand	ROOD				loodglazuur			1750	1900	NTB	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED				zoutglazuur		Mineraalwater- kruik	1800	1900	NTB	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	1	1	rand	ROOD				loodglazuur			1700	1850	NTB	NTC
23	2	1	6	BOUWMATERIALEN	BOUWMATE RIAAL	1	1	fragment	FAYEN				tinglazuur			1650	1800	NTB	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	1	1	rand	INDUSTRIEEL AARDEWERK				blauwe decoratie			1900	1950	NTC	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	1	1	wand	INDUSTRIEEL WIT							1900	1950	NTC	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	1	1	fragment	PORSELEIN				electriciteitsknop			1900	1950	NTC	NTC
23	2	1	6	KER	AWG	2	2	wand	GRIJS	Locaal						1300	1500	LMEC	LMEC

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal	individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
23	2	1	6	SXX	ONBEWERKT	4	1	fragment												
24	3	0		MXX/SLAK	MFE	1	1	compleet	ijzer					ring						
24	3	0		MXX/SLAK	MFE	1	1	fragment	ijzer					scharnier						
24	3	0		MXX/SLAK	MFE	1	1	fragment	ijzer					scharnier						
24	3	0		MXX/SLAK	MFE	6	6	fragment	ijzer					indet						
24	3	0		MXX/SLAK	MPB	1	1	fragment	lood					indet						
26	3	1	3	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD		loodglazuur			pot			1550	1700	NTA	NTB
26	3	1	3	OXX	ODB	1	1	fragment												
27	3	0		MXX/SLAK	MCU	7	7	compleet	koper					munt			1650	1951	NTB	NTC
27	3	0		MXX/SLAK	MPB	1	1	fragment	lood				LL	lakenlood			1800	1950	NTB	NTC
27	3	0		MXX/SLAK	MCU	2	2	compleet	koper					knoop			1800	1950	NTB	NTC
27	3	0		MXX/SLAK	MCU	1	1	fragment	koper					indet						
27	3	0		MXX/SLAK	MPB	1	1	compleet	lood					kogel			1600	1850	NTB	NTC
27	3	0		MXX/SLAK	MCU	1	1	compleet	koper				[] 1925	medallion						
28	3	0		KER	AWG	1	1	oor	ROOD		loodglazuur			doofpot		horizontaal oor	1600	1750	NTA	NTC
28	3	0		KER	AWG	1	1	rand	ROOD		loodglazuur			kookpot			1675	1800	NTB	NTB
28	3	0		KER	AWG	1	1	oor	ROOD					pan		horizontaal oor	1750	1900	NTB	NTC
28	3	0		KER	AWG	1	1	rand	GRIJS STEENGOED	Langer wehe	engobe			voorraadpot			1800	1900	NTB	NTC
28	3	0		KER	AWG	1	1	wand	ROOD		loodglazuur						1550	1700	NTA	NTB
28	3	0		KER	AWG	1	1	rand	WIT		loodglazuur			kookpot			1750	1900	NTB	NTC
28	3	0		KER	AWG	1	1	rand	ROOD		loodglazuur			kookpot			1750	1900	NTB	NTC
28	3	0		KER	AWG	1	1	wand	ROOD	Nederrij n	loodglazuur	slibversiering		bord			1700	1850	NTB	NTC
28	3	0		KER	AWG	2	2	wand	GRIJS	Locaal							1300	1500	LMEB	LMEC
28	3	0		KER	AWG	1	1	steel	PIJPAARDE					kleipijp			1600	1700	NTA	NTB
28	3	0		KER	AWG	1	1	steel	PIJPAARDE			radering		kleipijp			1700	1850	NTB	NTB
28	3	0		SXX	ONBEWERKT	1	1	fragment	vuursteen											
29	3		3	KER	AWG	4	1	wand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur						1350	1550	LMEC	NTA
30	3	0		KER	AWG	1	1	wand	GRIJS	Locaal							1300	1500	LMEB	LMEC
30	3	0		KER	AWG	1	1	oor	GRIJS STEENGOED	westerv ald	zoutglazuur	kobaltverf					1750	1950	NTB	NTC
30	3	0		KER	AWG	1	1	oor	WIT		loodglazuur	groen en geel loodglazuur					1650	1850	NTB	NTB
30	3	0		KER	AWG	2		wand	GRIJS STEENGOED		engobe en zoutglazuur			kruik	Mineraalwater- kruik		1800	1900	NTB	NTC
30	3	0		KER	AWG	1	1	rand	ROOD		loodglazuur			vuurtest			1650	1800	NTB	NTB
32	2			GLS	GLS	1	1	fragment						ruitglas			1850	1950	NTC	NTC

BILANRAPPORT 2006/151

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal	individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
33	2			GLS	GLS	2		wand						fles			1700	1900	NTB	NTC
33	2			KER	AWG	3	1	wand	ROOD		loodglazuur			kookpot			1800	1900	NTB	NTC
33	2			KER	AWG	2	1	bodem	ROOD	Tegelen ?	zwart loodglazuur			pot			1800	1900	NTB	NTC
33	2			KER	AWG	1	1	rand	WIT		loodglazuur	groen en geel loodglazuur					1650	1800	NTB	NTC
33	2			KER	AWG	1	1	steel	PIJPAARDE					kleipijp			1700	1900	NTB	NTC
33	2			KER	AWG	1	1	fragment	GRIJS					dakpan		s-pan met uitgesneden opening	1700	1900	NTB	NTC
33	2			KER	AWG	1	1	fragment	GRIJS					dakpan		s-pan	1700	1900	NTB	NTC
33	2			OXX	ODB	1	1	fragment												
33	2			SXX	ONBEWERKT	1	1	fragment												
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment						baksteen			1200	1900	LMEA	NTC
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment	ROOD					baksteen			1200	1800	LMEA	NTB
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment	ROOD		groen geglaasde kop			baksteen		formaten: 12.5 x 6.5	1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment	tufsteen							bewerkt				
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment	ROOD					baksteen		formaten: 10.5 x 6.3	1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment	ROOD					baksteen		formaten: 11.5 x 4.5	1300	1700	LMEB	NTB
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	2		fragment	ROOD					baksteen			1200	1800	LMEA	NTB
34	3	1	1	BOUWMATERIALEN	BOUWMATERIAAL	1	1	fragment						mortel			1200	1800	LMEA	NTB
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	bodem	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	steel	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			bakpan		holle steel	1300	1375	LMEB	LMEB
34	3	1	1	KER	AWG	8		wand	GRIJS	Locaal							1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS	Locaal				kan		standvinnen	1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	GRIJS	Locaal				kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	4	wand	GRIJS	Locaal							1300	1500	LMEB	LMEC

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode							
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	BLANK STEENGOED	Siegbur g			gevlamd							drinkschaaltje			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	3		wand	BLANK STEENGOED	Siegbur g			gevlamd							kan			1375	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS STEENGOED	Langer wehe			engobe en zoutglazuur							kan			1300	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	4	wand	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot	pootje		1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	9	wand	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot	pootje		1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	4	1	oor	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	5	1	rand	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	WIT	Maaslan d			engobe en loodglazuur							kookpot			1400	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	wand	BLANK STEENGOED	Siegbur g										trechterbeker			1375	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	3	2	wand	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	oor	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	5	1	rand	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	wand	GRIJS	Locaal													1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	8	wand	GRIJS	Locaal													1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	bodem	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS	Locaal										kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	5	wand	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	rand	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	oor	ROOD	Locaal			spaarzaam loodglazuur							kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC

BILANRAPPORT 2006/151

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal	individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	steel	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			bakpan			1350	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	GRIJS STEENGOED	Langer wehe	engobe en zoutglazuur			kan		wellenfuss	1300	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	wand	GRIJS STEENGOED	Langer wehe	engobe en zoutglazuur			kan			1300	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	oor	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	3	4	wand	GRIJS	Locaal							1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	rand	GRIJS	Locaal				kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	oor	GRIJS	Locaal				kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	5	1	hals	BLANK STEENGOED	Siegburg	gevlamd			kan			1375	1450	LMEC	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	hals	BLANK STEENGOED	Siegburg	gevlamd			kan			1375	1450	LMEC	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	4		bodem	GRIJS	Locaal				kan			1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2		rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot			1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	3	wand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur						1350	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	bodem	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			kookpot		pootje	1300	1500	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	1	1	rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur			bakpan			1300	1400	LMEB	LMEC
34	3	1	1	KER	AWG	2	1	wand	GRIJS STEENGOED	Langer wehe	engobe en zoutglazuur			kan			1300	1450	LMEB	LMEC
34	3	1	1	OXX	ODB	5	5	fragment												
34	3	1	1	SXX	ONBEWERKT	1	1	fragment												
35	3	1	2	MXX/SLAK	MCU	2	2	compleet	koper					knoop			1600	1800	NTB	NTC
36				KER	AWG	1	1	oor	ROOD		loodglazuur			kan		grote vorm	1450	1600	LMEC	NTA
36				KER	AWG	1	1	bodem	ROOD		loodglazuur			pan		vlakke bodem	1700	1850	NTB	NTB
36				KER	AWG	5		wand	ROOD		loodglazuur						1550	1850	NTA	NTB
36				KER	AWG	1	1	wand	ROOD		loodglazuur	slibversiering		pot			1800	1900	NTB	NTC
36				KER	AWG	1	1	bodem	ROOD		spaarzaam loodglazuur						1350	1700	LMEC	NTB
36				KER	AWG	1	1	wand	ROOD		loodglazuur	witte slibversiering en groen glazuur		bord			1700	1850	NTB	NTB
36				KER	AWG	1	1	fragment	ROOD					dakpan	s-pan		1550	1900	NTA	NTC
36				KER	AWG	2		rand	INDUSTRIEEL					bord			1850	1975	NTC	NTC

vondstnummer	put	vlak	spoor	globaal	specifiek	aantal individu	fragment	baksel/soort	herkomst	afwerking	versiering	merken	vorm algemeen	vorm type	vorm details	begin datering	eind datering	begin periode	eind periode
								WT											
36				KER	AWG	1 1	bodem	INDUSTRIEEL WT					bord			1850	1975	NTC	NTC
36				KER	AWG	1 1	rand	INDUSTRIEEL WT					deksel			1850	1950	NTC	NTC
36				KER	AWG	2	wand	INDUSTRIEEL WT								1850	1975	NTC	NTC
36				KER	AWG	1 1	rand	INDUSTRIEEL WT								1850	1950	NTC	NTC
36				KER	AWG	1 1	wand									-800	-13	IJZ	IJZ
36				SXX	ONBEWERKT	1 1	fragment												
37	2	3		KER	AWG	1 1	wand	GRIJS	Locaal							1300	1500	LMEB	LMEC
37	2	3		KER	AWG	1 1	wand	ROOD	Locaal	loodglazuur						1350	1700	LMEC	NTB
37	2	3		KER	AWG	1 1	wand	ROOD	Locaal	loodglazuur						1350	1700	LMEC	NTB
38	2			KER	AWG	2 1	rand	GRIJS	Locaal				melkteil			1300	1500	LMEB	LMEC
39	2	3		OXX	ODL	1 1	fragment	LEER	!				schoenzool						
39	2	3		OXX	ODL	1 1	fragment	LEER	!				schoenzool						
39	2	3		OXX	ODL	1 1	compleet	LEER	!				schoenzool						
40	2	3		OXX	ODB	2 2	fragment							coupe					
41				MXX/SLAK	MFE	5 5	compleet						munt			1650	1966	NTB	NTC
41				MXX/SLAK	MPB	1 1	compleet	lood					spinsteen			1200	1700	LMEA	NTB
41				MXX/SLAK	MCU	1 1	fragment	koper					gesp			1600	1800	NTB	NTB
41				MXX/SLAK	MCU	1 1	fragment	koper					gesp			1600	1800	NTB	NTB
41				MXX/SLAK	MCU	1 1	compleet	koper					knoop			1600	1800	NTB	NTB
41				MXX/SLAK	MCU	1 1	compleet	koper					broche			1850	1950	NTC	NTC
41				OXX	ODL	1 1	compleet	LEER	!				schoenzool	kinderschoen					
41				MXX/SLAK	MCU	2	compleet	koper					vingerhoed						
42	2	6		GLS	GLS	1 1	hals						fles			1800	1900	NTB	NTC
42	2	6		KER	AWG	2	wand	GRIJS STEENGOED		engobe en zoutglazuur			kruik	Mineraalwater- kruik		1800	1900	NTB	NTC
42	2	6		KER	AWG	1 1	rand	ROOD		loodglazuur	binnenzijde witte slijb		schaal?			1750	1900	NTB	NTC
42	2	6		SXX	ONBEWERKT	1 1	compleet						kiezel	met mortel					
43	2	6		KER	AWG	2 2	wand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur						1300	1550	LMEB	LMEC
43	2	6		KER	AWG	1 1	rand	ROOD	Locaal	spaarzaam loodglazuur						1300	1550	LMEB	LMEC
43	2	6		KER	AWG	1 1	wand	BLANK STEENGOED	Siegbur g				kan			1300	1375	LMEB	LMEC

Bijlage 5: Overzicht archeologische perioden

Periode		Code
Paleolithicum	Tot 8800 vC	PALEO
Paleolithicum Vroeg	Tot 300.000 C14	PALEOV
Paleolithicum Midden	300.000 - 35.000 C14	PALEOM
Paleolithicum Laet	35.000 C14 – 8800 vC	PALEOL
Mesolithicum	8800 – 5300 vC	MESO
Mesolithicum Vroeg	8800 – 7100 vC	MESOV
Mesolithicum Midden	7100 – 6450 vC	MESOM
Mesolithicum Laet	6450 – 5300 vC	MESOL
Neolithicum	5300 – 2000 vC	NEO
Neolithicum Vroeg	5300 – 4200 vC	NEOV
Neolithicum midden	4200 – 2850 vC	NEOM
Neolithicum Laet	2850 – 2000 vC	NEOL
Bronstijd	2000 – 800 vC	BRONS
Bronstijd Vroeg	2000 – 1800 vC	BRONSV
Bronstijd Midden	1800 – 1100 vC	BRONSM
Bronstijd Laet	1100 – 800 vC	BRONSL
IJzertijd	800 – 12 vC	IJZ
IJzertijd Vroeg	800 – 500 vC	IJZV
IJzertijd Midden	500 – 250 vC	IJZM
IJzertijd Laet	250 – 12 vC	IJZL
Romeinse Tijd	12 vC – 450 AD	ROM
Romeinse Tijd Vroeg	12 vC – 70 AD	ROMV
Romeinse Tijd Midden	70 – 270 AD	ROMM
Romeinse Tijd Laet	270 – 450 AD	ROML
Middeleeuwen	450 – 1500 AD	XME
Middeleeuwen Vroeg	450 – 1050 AD	VME
Middeleeuwen Laet	1050 – 1500 AD	LME
Nieuwe Tijd	1500 – heden	NT
Nieuwe Tijd A	1500 – 1650 AD	NTA
Nieuwe Tijd B	1650 – 1850 AD	NTB
Nieuwe Tijd C	1850 – heden	NTC
Onbekend		XXX

Bijlage 6: Overzicht geologische perioden

Periode			C-14 jaren voor heden
Holoceen	Postglaciaal	Subatlanticum	10.000 – heden
		Subboreaal	10.000 – heden
		Atlanticum	3.000 – heden
		Boreaal	5.000 – 3.000
		Preboreaal	5.000 – 7.500
Pleistoceen	Weichselien	Late Dryas	9.000 – 7.500
		Allerød	9.000 – 10.000
		Bolling	2,3 mlj – 10.000
			75.000 – 10.000
	Eemien		11.000 – 10.000
	Saalien		12.000 – 11.000
		13.000 – 12.000	
		100.000 – 75.000	
		250.000 – 100.000	